

Téma čísla:

krbová kamna

Osobnost čísla:

Roman Hanuš – řemeslo, zákazník a kreslení

Cestou necestou:

Expozice užité litiny

Muzeum Blansko

Pohodlné topení:

Zapni krb a televizi

komfortní obsluha na dálku chytrým telefonem

Příloha Designblok 2014:

firetube – poctivé řemeslo

Quo vadis Kolem kamen?

Text | Jan Pokorný
Foto | Spartherm

Kolem kamen je časopis, který začal vycházet v roce 2012. Na to, že ho začali vydávat kamnářští nadšenci bez znalosti žurnalistiky, je s podivem, že si už od svého prvního čísla drží tříměsíční frekvenci. Dosavadní čísla časopisu byla plná strohých technických informací, ty ocenili především podnikatelé z oboru, tedy kamnáři, pro které byl původně určen. Sedmé číslo časopisu, jež se vám právě dostalo do rukou, je první, které není určeno pouze pro ně, ale klade si ambice stát se časopisem pro širokou veřejnost.

Počínaje číslem 07 začíná časopis Kolem kamen vydávat „Spolek pro obnovu tradičních řemesel“, organizace, kterou tvoří lidé se zájmem o topení, ekologii, design, moderní trendy a technologie, ale i historii a rozvoj kamnářského oboru. Od tohoto čísla se také časopis rozštěpí do dvou směrů. Pro kamnáře bude nadále v elektronické podobě vycházet odborná verze „Kolem kamen profi“, ta bude vždy ke stažení na našem univerzálním rozcestníku www.kolem-kamen.cz.

Časopis Kolem kamen bez přidaného dovětku „profi“ bude pak vycházet v půlroční frekvenci a bude se věnovat všem trendům v oboru. A nejen jim. Vždyť svět bydlení a životního stylu se rozvíjí stále prudším tempem a počet zajímavých témat je každý rok vyšší. Abychom byli vždy aktuální, začali jsme spolupracovat s polským časopisem Swiat kominkow, který vychází již od roku 2004. Kromě toho jsme podstatně rozšířili tým redaktorů, abychom byli schopni obsáhnout celou problematiku. I náklad se oproti skromným začátkům zvýšil na více než desetinásobek. Naši noví polští kolegové mají s vydáváním časopisu o krbech a kamnech již bohaté zkušenosti. Říkají, že největším problémem vydávání časopisu v tomto oboru je „nestálost“ čtenářské obce. Lidé si koupí jedno nebo dvě čísla časopisu, získají potřebné informace, pořídí si kamna – a konec. Nemají pocit, že je důvod koupit si další číslo. Po pravdě řečeno, my ve „Spolku pro obnovu tradičních řemesel“ máme jinou ambici. Chceme vydávat čtivý časopis, který bude trvale zajímavý pro širokou skupinu čtenářů, bez ohledu na to, jestli mají kamna, nebo ne. Doufáme, že časem pochopí, že bez dobrých informací, čtivého obsahu, nadhledu a humoru, se prostě už neobejdou. To by byla pro nás ta nejlepší odměna.

**Chcete v roce 2015
dostat obě čísla časopisu
zdarma do vaší schránky?**

Stačí nám napsat na
redakce@kolem-kamen.cz své jméno
a poštovní adresu,
zařadíme vás do databáze.

Oheň v krbu sbližuje

Text | Witold Hawajski, Świat Kominków

Foto | archiv autora

Zbývá v éře globalizace, otevření evropských hranic v rámci EU a všeobecného přístupu k Internetu ještě vůbec místo na národní krbovou tradici? Velké klimatické rozdíly bezpochyby vedou k tomu, že existují místa, kde je více než krbového tepla zapotřebí chladu z klimatizace. Dokonce mí australští známí mají ve svých domech krby, zimní chlad v Sydney totiž umí pořádně zalézat pod kůži.

Třeba i v pouštních oblastech Afriky nebo Asie, kde jsou ve dne padesátistupňová vedra, mohou teploty v noci klesnout pod bod mrazu. Právě pikniky pod Eyers Rock ve střední Austrálii stály u zrodu nápadu použít přenosný oheň bez komína, tedy biokrb, s nímž přišla firma Planika.

Můj přítel z kanadského Quebecu potřebuje krb jako nezávislý zdroj vytápění, když v důsledku námrazy dojde ke stržení nadzemního elektrického vedení.

Odlišnosti jsou však viditelné i v rámci Evropy, a to dokonce i ve velmi blízkých oblastech.

Velmi dobře si pamatuji, jak jsem v Německu hledal svá první volně stojící kamínka, jelikož v Polsku tehdy ještě nebyla k dostání, a jak jsem jen o pár let později jednal s prvními zákazníky mé vlastní firmy nabízející krby.

Když se vrátím v čase ještě o něco více, vzpomenu si, jak mě rodiče v dětství vzali na výlet do Československa. Můj strýc pracoval jako inženýr na stavbě cukrovaru Hrochův Týnec. Měl tam pronajatý domek, podobně jako mnoho jiných polských odborníků, kteří pracovali při výstavbě závodu. Bylo to na konci 60. let 20. století. Tehdy jsem poprvé viděl... krb v normálním domku. Ne v zámku v rámci nějaké expozice, ale v českém domku postaveném v současnosti! Když jsem o téměř 20 let později hovořil s architektem o požadavcích na projekt mého prvního domu, ještě jsem s krbem nepočítal. Krb se objevil až v mém dalším domě na sklonku 80. let 20. století. Bylo to mnoho let poté, co jsem spatřil onen krb poblíž Pardubic. Z tohoto příkladu je patrné, jaké existovaly rozdíly v úrovni bydlení na českém a polském území.

Větší unifikace, srovnání úrovně a rozšíření typických krbových řešení jsou v Evropě otázkou teprve posledních 20–25 let, zejména pak období po roce 2004, kdy byla skupina postkomunistických zemí přijata do Evropské unie.

Samozřejmě je obtížné dohánět rozdíly ve způsobu bydlení, o kterých jsem psal výše. Dnes se sice zdají menší než kdysi, nicméně když projíždím přes Česko či Slovensko, mám dojem, že je zde rozhodně více domků menších rozměrů a pasivních staveb nežli v Polsku.

Podívám-li se na nabídku českých firem nabízejících krby nebo navštívím-li jejich provozovny, vše nasvědčuje tomu, že i v této oblasti jste o několik let napřed. V Polsku sice působí mnoho výrobců krbů, ale jen několik z nich má bohatou nabídku, zajišťuje vysoký technický standard a dostatečný rozsah výroby, jako u podobných firem na české či slovenské straně. České kachle zdobily již četná kamna na polských zámcích, v těsném sousedství s rakouskými a německými. V současné době jsou produkty českých firem v Evropě rozpoznatelné jako značkové. České či slovenské firmy jsou uznávanými spolupracovníky a dodavateli známých evropských značek. Navštěvuji různé evropské veletrhy a nacházím tam spíše expozice českých výrobců, nežli polských. České a slovenské profesní organizace sdružující kamnáře zjistily mnohem dříve než polské OSKP, že spolupráce v rámci Evropy je nutností. Na druhou stranu značný počet polských kamnářských firem – výrobců a poskytovatelů služeb – vyplývá z toho, že dokonce v dobách totality tento sektor v Polsku fungoval docela obstojně. Faktorem, který dodnes ovlivňuje jejich činnost, je malá velikost řemeslných závodů. Veletrh KRBÝ [KOMINKI] v Poznani představuje nejlepší krbovou expozici ve střední Evropě, která nemá obdobu ani v České republice ani na Slovensku ani v Maďarsku.

Přestože jsou hranice otevřené, obchod se zbožím je volný a všude jsou dostupné stejné produkty, i nadále přetrvávají regionální rozdíly, a to i v oblasti krbů. A to je moc dobře!

Existuje jedna věc, která je společná nejen pro Poláky a Čechy, ale i pro další střeoevropské národy. Je to touha po domácím ohni a teple sálajícím z kamen.

To nás spojuje, a ačkoliv to vnímáme trochu jinak v Bavorsku, na Moravě či v oblasti Mazowsze, všude je čas strávený s rodinou a známými při domácím ohni stejně báječný. Bez ohledu na místo totiž nic nesbližuje lidi takovým způsobem jako krbový oheň a jeho teplo.

Obsah

- 4| **Krbová kamna & spol.**
kapitola první: „jak se v tom mám sakra vyznat!“
- 8| **Nové technologie ve „starých“ kamnech**
- 10| **Roman Hanuš**
o řemesle, přístupu k zákazníkům a kreslení s českobudějovickým kamnářem.
- 12| **Zvenčí krásná, uvnitř chytrá**
automatické regulace jako trend v topení třetího tisíciletí
- 14| **Chce to pořádný tah**
nové trendy v tahových systémech
- 16| **Zdobí Vídeň, Nubijskou poušť i české lázně**
aneb historie litiny v Čechách
- 18| **Krbová kamna & spol.**
kapitola druhá: „vařím, vaříš, vaříme“
- 22| **Krbová kamna & spol.**
kapitola třetí: „Skeppshult – když se nádobí rodí z ohně“
- 24| **Nejlepší teplo do kuchyně**
stolový sporák - co kus to unikát
- 32| **Vytěžit z každého polena maximum**
efektivní a moderní teplovodní systémy pro váš dům
- 36| **Zapni krb a televizi**
komfortní obsluha na dálku chytrým telefonem

Krbová kamna & spol.

kapitola první: „jak se v tom mám sakra vyznat!“

Text | Alan Stonawski

Foto | archiv

Spartherm Ambiente A4

Teplo domova to není jen rodinná pohoda. Pokud myslíte na nová krbová kamna, poradíme, na co se zaměřit při výběru.

Zima bez starostí s vytápěním, prohřáté sychravé dny na podzim, veselejší jaro. Není nic příjemnějšího, než si v takových dnech doma zatopit v kamnech. Vybrat si však ta správná je někdy skoro věda. Nezáleží na tom, jestli stavíte nové bydlení nebo rekonstruuje stávající a chcete originální a zároveň úsporný styl topení. Na počátku by mělo být rozhodnu-

tí, zda budete kamna používat jako hlavní, či doplňkový zdroj tepla, a rozhodnutí, čím budete topit. Dávno totiž neplatí, že do kamen se dávají jen polena. Pokud však vlastníte kousek lesa a máte dříví kam dávat, nebo pro vás není problém dřevěná briketa, určitě sáhněte po největší klasice. Myslete ale na to, že pro dosažení nejlepší výhřevnosti by mělo být spalované dřevo dokonale proschlé. Kamna pak využijí z dřeva opravdu maximum a vznikne jen málo popela. Moderní domácnosti však obvykle nedisponují velkorysým skladovacím prostorem. Častěji pak v takových případech padá

volba na komfortnější topení plynem nebo stále oblíbenějším ethanolem. Uvedené dva způsoby vytápění poskytují pocitově stejný požitek, zajišťují odpovídající výkon a mají mnohem menší skladovací, ale i prostorové nároky.

Když už jsme u nároků na prostor. Přestože zvolíte pro umístění kamen největší místnost v domě, nemusíte sahat po těch největších. Kamna tak jako další spotřebiče poskytují určitý výkon. Jestliže chcete vytápět starší stavbu, budete potřebovat dvakrát tak větší výkon, než když pořizujeme krbová kamna do novostavby. Dnešní nízkoenergetické domy, případně pasivní domy, mají přibližně stejné tepelné ztráty jako má jedna místnost ve sto let starém domě. Riziko výběru neodpovídajících krbových kamen spočívá v následné snaze navýšit jejich výkon intenzivnějším přikládáním. Což obvykle zapříčiní přehřívání, které může vést až ke znehodnocení kamen samotných. Zároveň přetápění kamen snižuje i jejich účinnost, neboť spaliny odcházejí do komína s příliš vysokou teplotou. Když naopak zakoupíte příliš silná kamna, budete mít přetopeno. Proto se budete snažit výkon utlumit. Kamna nebudou fungovat tak, jak mají, a jejich přední sklo bude věčně zakouřené. Právě nedostatečná teplota v ohništi je totiž nejčastější příčinou špinění skel. Tlumení výkonu kamen pomocí regulace přívodu spalovacího vzduch mívá stejně jako používání nedostatečně proschlého dřeva kromě špinění skla ještě jeden negativní efekt. Tím je zanášení spalínové cesty, tedy kouřovodu a komína. V nejkritičtějších případech může docházet i ke kondenzaci spalin v komíně.

Samotná skla bývají velice často nejdůležitějším kritériem při výběru celých kamen. Speciální krbová skla jsou díky současným technologiím naprosto bezpečná a je jen na vás, zda si zvolíte velikost skleněného průhledu větší, či menší. Aby váš výběr nebyl až tak jednoduchý, můžete v závislosti na interiérovém řešení sáhnout i po kamnech se skly rohovými, obloukovými či 3strannými.

Nemalou roli ve volbě však hraje i rozhodování mezi kamny klasickými a kamny s teplovodním výměníkem. Klasická krbová kamna vytápí primárně místnost, ve které jsou umístěna. Teplo se šíří maximálně tak, že necháme mezi jednotlivými místnostmi otevřené dveře. Takováto kamna nejsou napojena na stávající topení a mohou být ve většině případů jen doplňkovým způsobem topení. Využívají se tedy spíše k přitápění, když ještě není taková zima a nevyplatí se spouštět celý topný systém. Jejich účinnost je mezi 40 a 80 procenty a dokáží výborně vytopit prostor, v němž stojí.

Naopak krbová kamna s teplovodním výměníkem - zařízením zabudovaným uvnitř kamen - napojíte na nový nebo stávající teplovodní rozvod a můžete si užívat příjemného tepla, které zaplaví celý váš dům či byt. Tento typ krbových kamen může být bez problémů hlavním zdrojem tepla.

Bez pravidelného doplňování paliva mají však každá krbová kamna kolísavý výkon. V případě, že je nebudete moci pravidelně obsluhovat, přichází v úvahu jejich doplnění o přídatné akumulční „kameny“, které díky zvýšení hmotnosti kamen jednak zvyšují jejich tepelnou setrvačnost a zároveň srovnávají tepelný výkon kamen.

A teprve nakonec se zabývejte samotným vzhledem kamen. Ať už se vám líbí kamna nerezová, kamenná či kachlová, měla by do vašeho domova padnout a splnit vaše představy. Před koupí dejte pozor na příliš levné nabídky, zajímejte se o historii výrobce, z jakého materiálu je topeniště a síla celého pláště. Ve výsledku svůj výběr určitě zkonzultujte s odborníky z kamnářské branže. Nejen kvůli široké škále nabídky, ale i kvůli napojení na komín, správnosti volby podkladu či způsobu instalace kamen.

Attityd 440

Proč jsou vlastně tak velké rozdíly v cenách kamen od kamnáře a ze supermarketu?

Tuto otázku si jistě čas od času klade každý z nás, obzvlášť teď s podzimem, kdy se kolem silnic vyrojí billboardy s „úžasnými“ nabídkami krbových kamen ze supermarketů. Má vůbec smysl investovat desetitisíce do něčeho, co se dá pořídit za pár tisíc? Odpověď není tak jednoduchá, jak by se na první pohled zdálo. Věc má totiž několik úhlů pohledu, ale na samém začátku si musíme sami odpovědět na základní otázku. Co vlastně chceme?

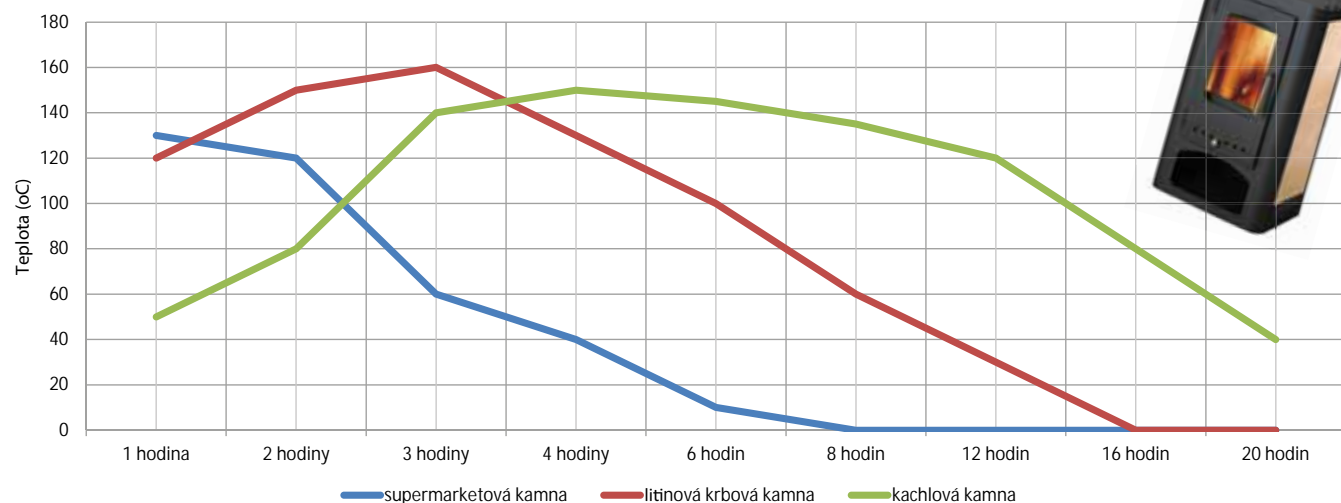
Skutečně, podstatný je náš počáteční záměr. Je to stejné jak u jiných druhů zboží. Pojďme si tedy zkusit odpovědět na pár základních otázek.

Otázka první – investice nebo spotřeba?

V podstatě jsou to dvě základní volby. Bud' investujeme vyšší částku, která se může pohybovat v rozmezí od 25.000 korun až do téměř 150.000 za něco, pro co jsme jednoznačně rozhodnutí, že se nám líbí, že to využijeme a s čím jsme ochotni prožít skoro celý život. V takovém případě bychom měli dostat kvalitní materiály, vysokou funkčnost a komfort. Nebo chceme produkt, u kterého předpokládáme, že vydrží pár topných sezón, pak ho vyhodíme, koupíme další a tak pořád dokola. Rychlé a věčně provizorní řešení, které nás bude ve finále stát asi víc peněz než možnost první. Jak praví klasik „chtít a mít je rozdíl“ a o to tu především jde. Chceme-li investovat, musíme na to mít. Pro řadu z nás je pak nákup nekvalitních, ale levných, kamen v supermarketu rychlým a zdánlivě pohodlným řešením.

Otázka druhá – dobrý sluha, nebo zlý pán?

Někomu to možná nevadí, že i krátká zimní procházka se psem může znamenat návrat do studeného pokoje s nutností znovu zatápnout. Graf na této straně jasně ukazuje, jak se snižující se cenou rapidně klesá i komfort. Se svými kamny si pak budete možná bližší víc, než jste čekali, protože pro samé přikládání se od nich

nehnete ani na krok. Někdo je možná koumák, který levná kamna pořádně přiškrtí, aby déle hořela, a po dvou měsících se diví, že dehtovou slojí, ve kterou se mu proměnil komín i kouřovod, už neprostrčí ani párátka. A to je ten lepší případ. Takové vyhoření zaneseného komína může být sakra drahá záležitost. A to čelní sklo? To už vyčistíte leda tak kladivem.

Otázka třetí

– levné drahé nebo drahé levné?

Už jsme to trochu nakousli v předchozí otázce. Ano, jde v neposlední řadě i o spotřebu dřeva. Jeho cena roste tempem, za jaké by se ani plyn stydět nemusel, a poptávka pomalu začíná převyšovat nabídku. Otázka účinnosti, která se u kvalitních kamen pohybuje nad osmdesáti procenty, se pak jednoduše mění v otázku mnohem pragmatictější – chcete za zimu spotřebovat pět nebo třicet kubíků dřeva?

Otázka čtvrtá – mokré nebo suché?

Tady je odpověď pro obě kategorie topidel spravedlivě stejná. Budete-li topit dřívím, na kterém ještě ráno řvali v lese ptáci, spolehli- vě odděláte jakákoliv kamna.

Otázka pátá a poslední – šed' nebo styl?

To už je otázka pro fajnšmekry, které kromě

funkčnosti zajímá i vzhled. Kamna ze supermarketu jsou jak hamburger, na světě jsou jich miliony, trochu vás zasytí, ale kdo by si na nich pochutnal. I když i takoví se najdou. Jen jim nevěřte, až vám budou vyprávět, jaká si koupili kachlová kamna v supermarketu. Myslí tím těch šest kachlů, z každé strany tři, co jsou tak trochu obyčejné dlaždičky. Teplo akumulují ještě méně než pes, který se u nich celý večer vyhříval.

Ale abychom byli spravedliví. I to, co si v supermarketu koupíte, jsou kamna. Jsou tak konstruována a vyráběna v milionových sériích kdesi daleko od Moskvy, směrem na východ. Jejich nízká cena promítá nekvalitní materiály, nízkou funkčnost a omezenou životnost. Jako celá tahle doba, která řemeslům moc nepřeje. Naštěstí je tu ale pořád ta druhá možnost. Chvilí spořit, dobře se rozmyslet, nechat si poradit a pak přijmout do rodiny pořádného dělníka, který se na nic moc neptá a dělá svou práci až do roztrhání těla. Doslova, jako třeba když v něm pořádně rozfofrujete vysloužilý dřevotřískový nábytek z dětského pokoje, který jste nedávno velice výhodně koupili kde? No kde jinde než v supermarketu. To by se vám u poctivé babiččiny skříně taky stát nemohlo.

1 |

2 |

3 |

4 |

5 |

- 1 | Klasika? Topíme dřevem (firtube).
- 2 | Maximální komfort a pohodlí – plyn (DRU).
- 3 | Připojení na teplovodní systém, to ocení i tchýně na druhém konci domu (Dik Geurts).
- 4 | Stále ještě klasika, ale méně ekologie – uhlí (DRU).
- 5 | Spíše pro pocit z plamenů – bioethanol (Attityd).

Nové technologie ve „starých“ kamnech

Text | Fritz Anders

Foto | archiv

Westbo Classic

Řemeslná stavba kamen je u nás již od sametové revoluce na vzestupu. Poptávka po kamnech všech druhů je obrovská, kupodivu však více u starších domů než u novostaveb. Většinu architektů či projektantů nenapadne navrhnout jako součást topného systému nového domu klasická řemeslně stavěná kamna. Mnohem větší oblibě se těší různými způsoby obestavěné krbové vložky, které však často mají někdy i řádově vyšší výkon, než doma potřebujeme.

Co si vlastně máme představit pod pojmem „řemeslně stavěná kamna“? Jsou to kamna s vyzděnou spalovací komorou (ohništěm) a tahovým systémem. Druh tepla, který taková kamna produkují je opravdu mimořádný. Jedná se o sálavé teplo, svou povahou srovnatelné s tepelným zářením slunce. Sálavé tepelné záření dělá řemeslně stavěná kamna příjemným a zdravotně nejpříjemnějším zdrojem tepla pro všechny domácnosti. Samozřejmě je, že tato topidla musí být dobře nadimenzována,

Keddy Christineberg

ale dá se říci, že jsou ideálním zdrojem tepla i pro nízkoenergetické domy. Je to především proto, že dokáží efektivně ukládat energii vzniklou ze spalování dřeva do akumulční masy a tím izolované obydlí nepřetápí.

Řemeslně stavěná kamna vytápí především místnost nebo místnosti, ve které jsou instalovány a to jednak sáláním přes dvířka, která mohou být i prosklená, jednak sáláním z akumulční obestavby. Pokud potřebujeme teplo odvést i do dalších místností, nabízí se použití

teplovodního výměníku – ale o tom se dočtete v jiné části časopisu.

Průběh výkonu záleží na provedení kamen. Méně akumulční hmoty znamená rychlejší a vyšší výkon, ale po kratší dobu. Větší množství akumulční hmoty působí opačně – kamna se pomaleji rozehřívají, dosáhnou nižšího okamžitého výkonu, ale topí delší dobu. Energie se ukládá v akumulční hmotě a je vydávána postupně. Tyto fakta nejsou zjištěním z nedávné doby. Naši předkové velice dobře věděli, jak

„kachláky“ postavit a my se v současnosti jen pokoušíme to staré a dobře známé vylepšit.

Ze zámků a starých panských sídel známe kamna, která zabíraly minimum prostoru, ale navzdory tomu byly krásná, funkční a originální. Celá řada současných výrobců se snaží o totéž. Vyrobit krásná a originální kamna s důrazem na perfektní funkčnost. Dnešní technologie umožnily vznik a používání nových materiálů i v tak tradičním oboru, jako je kamnářství. Neznamená to ovšem, že všechny inovace hned

na první pohled uvidíte. Kamna mohou mít velice tradiční design a přitom mohou být „nabitá“ moderní technologií.

Jako zářný příklad nám mohou posloužit švédská kamna **Westbo Classic**. Nikoho by určitě nepřekvapilo, kdybychom je našli v expozici umělecké litiny v muzeu v Blansku. Kamna se stylovým a elegantním vzhledem mají kořeny v 19. století. První odlitek těchto kamen vyhotovili v roce 1890 v Bornholmu. Díky své efektivitě a tvaru se kamna stala tak známá a oblíbená, že se ve Švédsku velmi rozšířila. Tato kamna v současném novém provedení překvapí svým moderním vnitřním uspořádáním. Díky efektivnímu spalování, které šetří životní prostředí, nabízí ten nejvyšší komfort. Kamna mají masivní jádro z litiny, které je doplněno akumulční hmotou obsahující olivín. Kamna kombinují přednosti konvekčních a sálavých kamen. Díky této konstrukci se místnost rychle prohřeje – jsou perfektním spojením příjemného tepla a stylové elegance. Objednat si je můžete i v efektním smaltovaném provedení.

Dalším příkladem „nových starých“ kamen mohou být švédská kamna **Keddy Christineberg**. Tato kachlová kamna s detaily věrnými originálu z 19. století představují tradiční švédské řemeslné umění. Kachlová kamna Christineberg spojují jedinečným způsobem nostalgický a stylový design s nejmodernější technologií spalování. Na rozdíl od tradičně stavěných kachlových kamen se montují velmi snadno. Vnitřní konstrukce je z tvarovek vyhotovených z přesného žárobetonu s obsahem olivínu. Nerostu, jehož průhledná zrna se brousí jako drahý kámen. Tento vzácný nerost, jehož barva je odvozena od jeho olivově zelené barvy, je chemickým složením křemičitan s proměnlivým obsahem hořčíku a železa. Bývá zelený až žlutozelený, méně často čirý, hnědý, bezbarvý, skelně až mastně lesklý, průhledný až průsvitný. Teplota tavení olivínu je 1890°C, takže jsou olivíny využívány v metalurgii na výrobu cihel do vyzdívacích pecí a výrobu slévačských forem, při výrobě akumulčně-tepelných bloků ve sklářských pecích. V žáruvzdorných hmotách slouží jako ostřívo s výbornými akumulčními schopnostmi. Právě díky těmto akumulčním schopnostem bývá přidáván i do žárobetonových směsí na výrobu ohnišť a tahových systémů. Kachle se u těchto kamen upevňují bez kamnářské malty. Díky extrémně dlouhé době chladnutí kamen - až 24 hodin si užijete příjemné teplo ještě dlouhou dobu poté, kdy vyhasne oheň.

Roman Hanuš

o řemesle, přístupu k zákazníkům a kreslení s budějovickým kamnářem

Text | Jitka Pokorná

Foto | archiv Romana Hanuše

Tak jako v každém řemesle i v kamnářině platí, že zde najdete mnoho různých lidí s rozdílnou filozofií, jak k tomuto řemeslu přistupovat. Někteří staví pouze krby, jiní nedají dopustit na klasická sálavá kachlová kamna. Jedni používají pro stavbu topidel intuici, druzí složité výpočty. Jedni kreslí projekt u zákazníka „cihlou na zed“. Další využívají nové technologie a pracují s grafickými programy, ale je tu i takový, který jako jeden z mála, nejenže bravurně zvládá samotnou stavbu kamen či krbu, ale je také znamenitý kreslíř s výborným vkusem. Řeč je o Romanu Hanušovi z Českých Budějovic.

Hned na úvod trochu obligátní otázka, jaká byla tvoje cesta k této profesi, tedy ke kamnářině?

Ke kamnářskému řemeslu jsem se dostal zhruba před 20 roky, v té době jsem zkresloval pro památkáře archeologické nálezy a vykopávky, mezi nimi bylo často spousta částí kamen, kachlů a říms. Podle množství nalezeného materiálu se kachle doplňovaly a dělal jsem rekonstrukce – jak mohla taková kamna vypadat. Jednou při kreslení kamen jsem si řekl, že bych si mohl nějaká kamna postavit. Koupil jsem tenkrát na inzerát za pár tisíc secesní kamna, která stála v činžovním domě jen ulici ode mne. Sloupová kamna z roku 1900 měla barvu slonové kosti. Se stavbou mi pomohl starý pan kamnář z Budějovic, se kterým jsem potom začal chodit do práce, a tak jsem se dostal ke kamnářině.

Co máš na této práci a rád a co bys naopak nechal raději udělat někomu jinému?

Rád kreslím návrhy kamen a projekty. Baví mě i práce při stavbě samotné. Nerad mám to, co s tím samozřejmě souvisí, psaní smluv, předávacích protokolů, nabídek, odpovídání na otázky do kamnářských časopisů.

Jaké by bylo tvoje zaměstnání, kdybys nepropadl kamnářskému řemeslu? Přesněji - co bys v životě dělal ještě raději?

Asi bych dělal něco ve stavařině, což je obor, který jsem vystudoval.

Nejraději bych seděl se svojí rodinou na plachetnici v Karibiku a popíjel dobrý rum.

Jaké zákazníky máš rád? Ty, kteří mají jasnou představu o tom, co chtějí, či spíše takové, kteří si nechají poradit, a výsledný produkt je spíše takovým konsenzem jejich a tvójí představy?

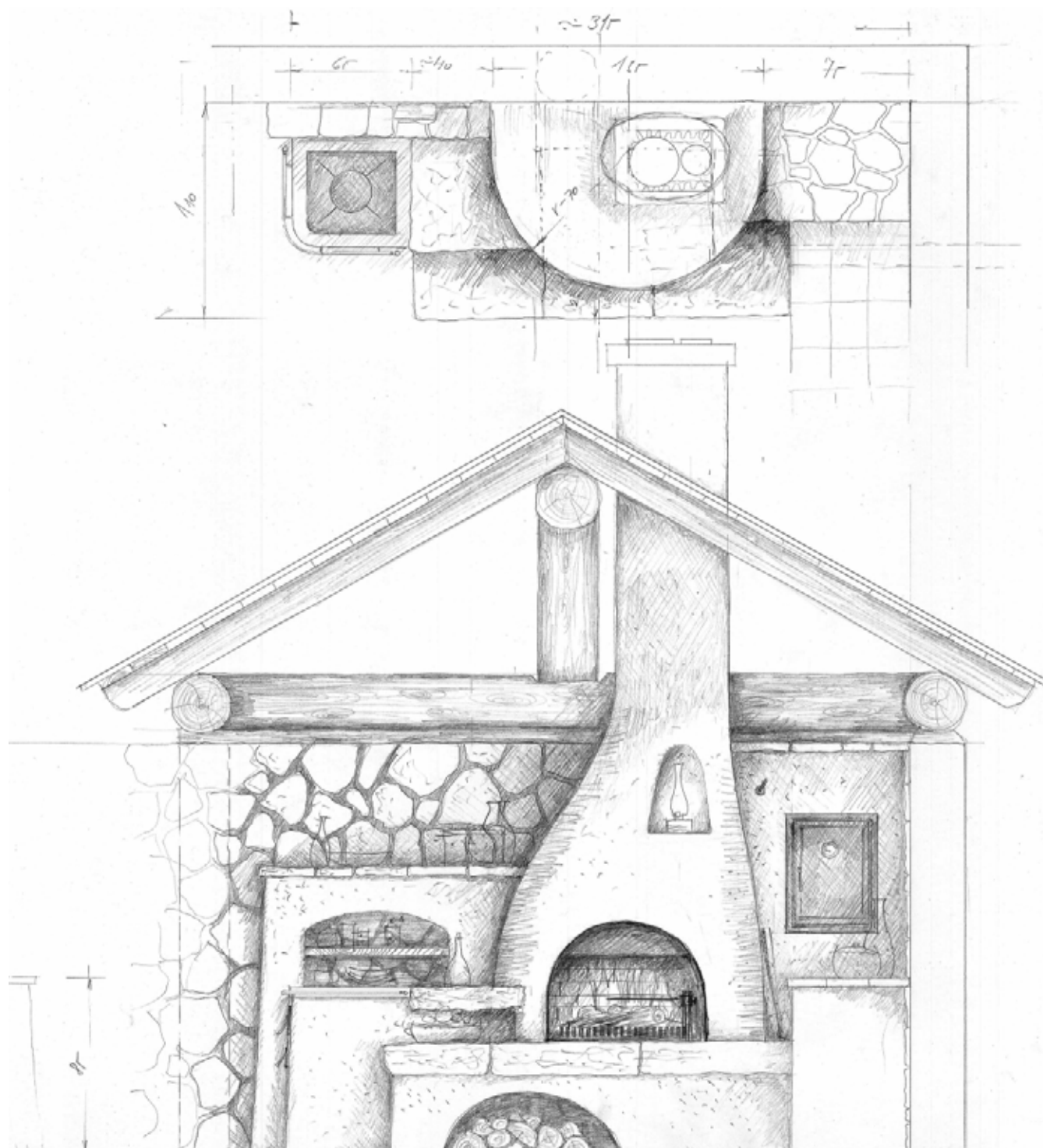
Pro mne určitě lepší zákazník, který je alespoň trochu seznámený s problematikou a ví, co chce, alespoň co se týká provozu a funkčnosti topidla. Vždycky se snažím i v samotném provedení vyjít vstříc zákaznickově představě, ne každý má stejný vkus jako já a chce mít doma zelená kamna. Pokud potřebuje pomoc, snažím se to vždy udělat nejlépe, jak umím.

V další otázce se vrátím k již zmíněné zručnosti kreslíře. Jak ti tento talent pomáhá při práci a uplatňuješ jej i v jiném oboru, či si jen tak pro relax sedneš a kreslíš?

To je pro mne ta nejhezčí část práce a dá se říct i relax. Každému zákazníkovi dělám i několik skic - návrhů, jak by mohla vypadat jejich kamna, krb, venkovní ohniště, a společně pak vždy najdeme řešení, kterým dojdeme ke konečnému projektu.

Občas něco nakreslím pro památkáře, ale vzhledem k tomu že práce je pořád hodně a chci se věnovat i rodině, tak na ostatní věci nezbývá moc času. Naposledy jsem kreslil pro krumlovský zámek barokní divadelní stroj.

Máš dva malé kluky, už si také malují svoje malá kamínka, či si ze stavebnice staví kachlový sporák? Byl bys rád, kdyby se „potatili“ ?

Kluci jsou pořád ještě malí, samozřejmě rádi kreslí a hrajou si se stavebnicemi, jako asi všechny děti. Starší Martin chce být zrovna myslivcem, takže kreslí les, zvířata, lovecké psy a i svoji hájovnu, do které chce, a spolu vždycky namalujeme sporák s ležením, kde mu maminka čte pohádky.

Jestli bych chtěl, aby se potatili, je předčasná otázka. Teď je pro mě největší prioritou trávit s nimi co nejvíc času, jak jen to jde, a někdy i na úkor práce. Myslím, že nechám na nich, co je bude bavit a budou chtít v životě dělat.

A poslední otázka, jaká máte kamna doma, či jaká kamna by sis ty domů pořídil?

V domě, kde bydlím a mám i kancelář, stojí v bytě zase stará zrenovovaná kamna a v kanceláři, kde jsem nechtěl dělat velký stavební úpravy ohledně zatížení stropu, mám v kachlové obestavbě osvědčenou Z1 od Sparthermu.

Zvenčí krásná, uvnitř chytrá...

automatické regulace jako trend v topení třetího tisíciletí

Text | David Marek

Foto | archiv

Brunner HKD 2.2

Topeniště, která jsou v současnosti používána pro stavbu akumulčních kamen, krbu či jako volně stojící kamna, jsou velmi vyspělé strojírenské výrobky. Aby byly technická vyspělost a funkční vlastnosti těchto zařízení maximálně využity, jsou tyto výrobky stále častěji instalovány s automatickou regulací hoření. V podstatě nezáleží na tom, jestli se jedná o tradiční kachlová kamna nebo krb v trendy moderním designu. Regulace hoření najde svoje uplatnění všude.

Co si vlastně pod pojmem automatická regulace hoření představit? Jedná se o elektronické zařízení, které zajišťuje, aby po celou dobu hoření přicházelo do spalovací komory topeniště jen tolik vzduchu, kolik je skutečně potřeba. Tím zajišťuje plynulé hoření, optimální spalo-

vání a ideální průběh výkonu. Velmi významný a pozitivní vliv má také na produkované emise, kdy snižuje množství zbytkového kyslíku. Výsledným efektem využití automatické regulace hoření je maximální tepelná pohoda v místosti, kde se krb či kamna nachází, bez větších teplotních výkyvů, delší doba hoření a mimo jiné také nižší spotřeba paliva.

A jak to v praxi funguje? Součástí regulace je čidlo teploty spalin. Toto čidlo snímá v časové ose aktuální teplotu na výstupu z topeniště a naměřené hodnoty porovnává s přednastaveným programem. Podle zjištěného měření pak dává povel řízené klapce na potrubí přívodu externího vzduchu, aby se nastavila do příslušné polohy a pouštěla do spalovací komory optimální množství vzduchu. Snad nejdůležitěj-

ší funkcí regulace je uzavření přívodu externího vzduchu při vyhasnutí topeniště. Následkem toho se do topeniště nedostává chladný vzduch z exteriéru v době, kdy se v zařízení netopí, nedochází ke kondenzaci v přívodním potrubí a na korpusu topidla, čímž se jeho životnost prodlužuje. Tato funkce je z uživatelského pohledu velmi komfortní a příjemná a můžeme si dovolit opustit náš krb či kamna s klidným svědomím a bez starosti, co bude až dřevo dohoří. Například u tzv. těžkých sálavých staveb se funkce regulace násobí, jelikož celá stavba déle akumuluje nashromážděné teplo, tím pádem déle sálá a pomaleji chladne. Z ostatních funkcí zmiňme ještě velmi oblíbenou signalizaci potřeby dalšího přiložení, kdy zařízení samo dává ve vhodném okamžiku svému uživateli najevo, že je čas pro přiložení, a to jak akustickým, tak i vizuálním signálem. Dnešní sálavá kamna, která mohou sloužit i jako hlavní zdroj vytápění celého objektu, si lze jen těžko bez takového zařízení představit. V době, kdy je kladen důraz na energetické úspory a nízkou produkci emisí automatická regulace pomáhá k dosahování požadovaných parametrů.

Timpex

automatická regulace hoření
pro krby a kamna

- ☐ Snížení spotřeby paliva o 30% i více
- ☐ Prodloužení procesu hoření
- ☐ Zvýšení účinnosti hoření
- ☐ Prodloužení životnosti top. systému
- ☐ Zvýšení účinnosti hoření
- ☐ Signalizace potřeby přiložení paliva

www.timpex.cz

Regulace hoření je základní, ne však jediná funkce automatické regulace. Například u topidel s integrovaným či externím teplovodním výměníkem sehrává důležitou roli v řízení jednotlivých komponentů teplovodního systému vytápění. Je všeobecně známo, že součástí topného systému s teplovodním krbem či kamny, musí být akumulární nádrž. Ale kdo zajistí správné „nabíjení“ nádrže? Jak se dozví, jaké jsou v nádrži teploty? Mám ještě přiložit, nebo je nádrž už dostatečně „nabitá“? Na všechny tyto i jiné otázky vám odpoví automatická regulace pomocí uživatelského displeje umístěného přímo v obytné místnosti. Z pohodlí vašeho oblíbené křesla se dozvíte vše potřebné o vašem topném systému bez nutnosti chodit do sklepa či garáže sledovat budíky teploměrů. Podobně jako u těžkých sálavých staveb je i zde automatická regulace nepostradatelným pomocníkem a jen těžko si lze představit provozování takových zařízení bez potřebných informací a řízení spalovacího procesu. Všude, kde dochází k akumulaci tepla, je regulace velmi vhodná a hlavně smysluplná.

Z výrobců regulací dostupných na českém trhu bychom chtěli vyzdvihnout zejména dva. Prvním je bavorský výrobce topné techniky firma **Brunner**, který je typickým představitelem německé preciznosti. Ve své přesnosti a dokonalosti zachází až tak daleko, že pokud si zákazník vybere některý z jeho výrobků, ať krbu či kamen a vyžaduje k němu i regulaci, je tato vždy nastavena přesně na daný výrobek. Zde je vzhledem ke zkušenostem a dlouholeté praxi v oboru zajištěno naprosto bezproblémové fungování výrobku jako takového. Druhým

zástupcem je český výrobce firma **Timpex**. I tento výrobce vychází z dlouholetých zkušeností s procesem spalování. Systémy firmy Timpex jsou oproti systému Brunner naopak vstřícně otevřené a umožňují zařízení nastavit na topeniště téměř každého výrobce a na stavbu jakéhokoli typu. Zmiňované úpravy a nastavení musejí být samozřejmě vždy prováděny v součinnosti s odborníkem z řad kamnářů.

Automatická regulace hoření je vhodným pomocníkem pro každého, komu záleží na optimálním a bezpečném provozu jeho krbu či kamen.

Sloupová kamna 2014

staletá klasika v trochu jiném kabátě

Text | Igor Bubeníček
Foto | archiv

Požadavek na moderní technologie spalování a minimální prostor se však dá uchopit i za opačný konec. I když je myšlenka sloupových kamen stará stovky let, prožívá v současnosti velkou renesanci a výrobci se snaží přizpůsobit vzhled kamen současným interiéřům. Po dni plném stresu hodit při pohledu do ohně všechny starosti za hlavu... Pohled do ohně je pro mnohé z nás tak důležitý, že si nedokážeme kamna představit jinak než s prosklenými dvířky. Tento požadavek neopomínají ani výrobci moderních sloupových kamen. Snahou všech výrobců však zároveň je, nainstalovat i do sloupových kamen co nejdelší tahový systém, který zabezpečí ochlazení spalin a tím i vysokou účinnost. Vlastní povrchová úprava kamen však může být také velice různorodá.

V současnosti sklízí největší úspěch takzvaný „beton – look“. V nabídce kamnářů nacházíme půdorysně čtvercová nebo kruhová kamna tvořená prstenci z žárobetonu v různých rozměrech. Žárobeton je materiál skvěle vedoucí teplo a navíc je možné ho bezproblémově povrchově upravovat. Pokud se nám nelíbí jeho surový vzhled, můžeme si nechat kamna naštukovat. Samozřejmě je nutné použít žáruvzdorný štuk, protože povrchová teplota kamen při topení překračuje 60 stupňů. Ale žárobeton je i možné pouze nabarvit anorganickými barvivy a poté napustit voskem.

Pro ty z vás, kteří milují opravdovou extravaganci, jsou určena sloupová kamna obložená například dusanou hlínou, kůží nebo kovovými prstenci. Návrat k přírodním materiálům je patrný. Použití dusané hlíny na kamnech některé z vás možná překvapí, ale vlastně i u tohoto materiálu se jedná o návrat do interiéru českých domácností, a ne o novinku. Hlína nebo jíl dokáží vyvažovat nejen tepelné změny v místnosti díky své schopnosti akumulovat teplo, ale zároveň regulují v místnostech i vlhkost. Překvapivé je i použití kůže nebo kožešiny na povrchu kamen. Navzdory šíři nabídky po-

Brunner KSO

vrchů kamen zůstává většina zákazníku věrná kamnům kachlovým. Je ale pravda, že i u kachlů dochází k rychlému vývoji. Oproti dříve vyráběným jsou současné kachle většinou větší, dalo by se říci velkoformátové, nebývají tak zdobené a i nabídka barev je opravdu nepřehledná.

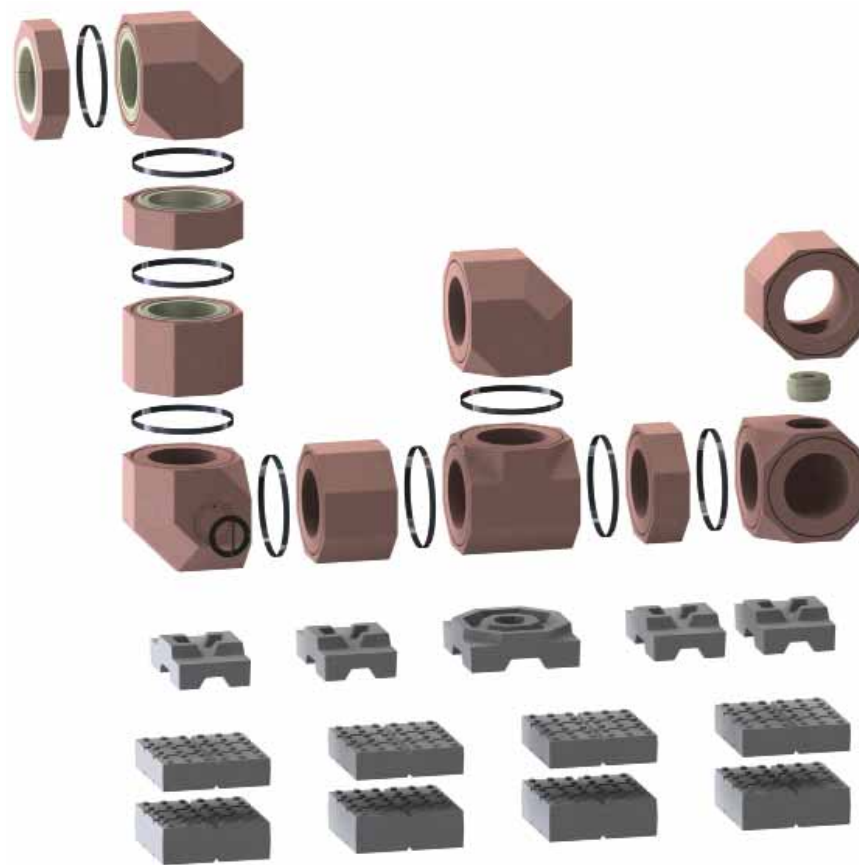
Chce to pořádný tah, nejen na branku...

Text | Klaus Büchler
Foto | archiv

Tahový systém ve sloupových kamnech je z pohledu odborníka v podstatě hračka. Většinou se jedná o soustavu tří vertikálních tahových kanálů, z nichž dva jdou vzhůru a jeden dolů. Mezi prvním a posledním kanálem většinou kamnáři dělají malý otvor, kterému se v kamnářské hantýrce říká „gasschlitz“. Tímto otvorem prochází část spalín kratší cestu přímo do komína. Tato zkratka je velice důležitá, hlavně pokud jsou špatné tahové podmínky. Spaliny, které projdou touto zkrácenou cestou, mají především na začátku topení mnohem vyšší teplotu než spaliny pocházející celým tahovým systémem. Díky tomu je vyšší i teplota spalín, které odcházejí do komína, a tato teplota je zase rozhodující pro to, aby se komín co nejdříve nastartoval a začal správně plnit svoji funkci.

Teplota spalín odcházejících do komína je alfa i omegou při projektování složitějších tahových systémů, které bývají instalovány v takzvaných těžkých kamnech. V těch kamnáři používají systém kombinace vertikálních i horizontálních tahových kanálů tak, aby co nejlépe zužitkovali energii vznikající při spalování dřeva v ohništi. Musí mít však vždy na paměti, aby tahový systém neodebral spalínám energie moc. energii spalínám odebírá totiž i komín. Špatná kombinace tahového systému a nevhodného komína by mohla zapříčinit, že teplota spalín poklesne pod jejich rosny bod a spaliny začnou v komíně kondenzovat. Tento problém je častou příčinou požárů, jak byste se mohli dočíst v černých kronikách, časopisech pro komíníky a výročních zprávách hasičských sborů.

V problematice teploty spalín mají však kamnáři na pomoc silného spolupracovníka - výpočtové programy. Výhodou kamnářů je i to, že výpočtové programy používají všichni výrobci prefabrikovaných tahových systémů, a kamnářům tedy stačí spolehnout se na jejich doporučení. Dobří výrobci tahových systémů rovněž nabízejí kamnářům kontrolu navrže-

ného tahového systému, kde se samozřejmě vyhodnocují i parametry komína.

Prefabrikované tahové systémy však nabízejí kamnářům a uživatelům i další výhody. Výhody pro kamnáře spočívají především ve snazším sestavování tahových kanálů, výhody pro uživatele pak v rychlejší přenosu tepla, vyšší akumulaci a snazším čištění. Kamnáři mají na výběr z různých průměrů tahových systémů, které volí podle typu ohniště. Zároveň jsou v nabídce tahové systémy s různou silou stěny. Slabší stěna umožňuje rychlejší přenos tepla, ale zase méně akumuluje, silnější stěna naopak. I když je tedy práce s tímto systémem snazší, na rozhodnutí kamnáře a uživatele toho stále ještě zbývá hodně. Tahové systémy bývají většinou vyhotoveny ze žárobetonu a bývají jednovrstvé nebo dvouvrstvé. Dvouvrstvý systém používá například firma Brunner v místech, která jsou nejbližší ohništi. V těchto místech je totiž dosahováno nejvyšších teplot a dvouvrstvý systém zaručuje, že nedojde vlivem teploty k poškození tahového systému. Jednovrstvé systémy vyrábí například firma Brula nebo italská firma Cerampiu. Cerampiu

vyrábí tahový systém ze speciální keramické hmoty s přídavkem karbidu křemíku, kvůli zvýšení již zmíněné tepelné vodivosti a akumulačních schopností. Například Brunner zase vsází na olivín, o jehož vlastnostech jsme se již také zmínili.

Nabídka tvarovek pro stavbu tahových systémů je opravdu široká. Samozřejmostí u všech výrobců jsou tvarovky umožňující rychlejší cestu části spalín do komína – tak zvaný by-pass nebo roztápěcí klapky či T kusy. Důležité jsou též tvarovky určené pro čištění tahů. Čistící otvory je možné umístit do rovných dílů, nebo do rohových dílů – takzvaných kolen.

Pokud chceme mít doma stavbu s velkou tepelnou setrvačností, je nutné zároveň zvolit i vhodné ohniště. Musíme mít na paměti, že prosklenými dvířky je velice snadno vyzařována energie, a proto u akumulačních kamen nebývají velká. Ideální kombinace je 20/80 – 20% energie vyzářená přes dvířka, která mívájí velice často kvůli snížení procenta vyzářené energie dvojité prosklení a 80% energie uložená v akumulační hmotě.

Zdobí Vídeň, Nubijskou poušť i české lázně

aneb historie litiny u nás

Text | Jitka Pokorná

Foto | archiv kolem-kamen.cz

Dodnes nacházíme na půdách, na chalupách či ve starožitnictvích malá kulatá litinová kamínka, kterým se říkalo bubínek, vincek nebo kanonek. Název bubínek jim dal jejich tvar. Připomínají tento hudební nástroj svým válcovitým tělem stojícím na třech nožkách. Vyráběly se ve 12 různých velikostech. Tato kamna se používala nejen k vytápění obydlí, ale i k vytápění dočasných objektů, vlaků, zákopů, krytů i maringotek. Dokonce je nosili trempové v batohu s sebou na vandr. Dodnes se jimi topí na hausbótech. Bubínky se vyráběly na mnoha místech, třeba i v Blanenských slévárnách. A právě do blanenského zámku jsme se vydali, abychom se

dozvěděli něco o historii litiny v naší zemi. Nachází se zde muzeum, kde je umístěna stálá expozice komerční i umělecké litiny, která se v tomto kraji po mnoho let vyráběla.

Litina se na českém území objevuje již v 15. století. Samotné železářství na Blanensku má ale mnohem starší tradici, a to již od poloviny 1. tisíciletí př. n. l. Důkazem toho je velkolepý nález v Býčí skále u Adamova, kde byla odkryta kovářská dílna na zpracování železa. V samotném Blansku je předpokládán vznik železáren datován k roku 1698, kdy tehdejší majitel Blanska, hrabě Arnošt Leopold Ferdinand z Gellhornu, zřídil na říčce Punkvě tavící hut' se železným hamrem.

Rychlý vývoj železářství v Blansku je spojen zejména s rodem Salm-Reifferscheidtů, který v roce 1766 koupil blanenské panství za 100 694 zlatých. Zhotovování litinových výrobků adamovskými železárnami v 17. a 18. století, tj. zejména předmětů plochého tvaru a ornamentální litiny, se dělalo z velké části jednoduchým tradičním způsobem - odléváním do písku. Tvar (reléf) vznikl tak, že se vytlačil do písku smíchaného s uhelným mourem. Do mourem zaprášené formy se litina nalévala slévačskými lžicemi, při zhotovování větších kusů se odlévalo přímo z odpichového otvoru vysoké pece. Muniční výrobky (koule, kartáče), jež vyžadovaly přesné lití, se odlévaly ze slévačských lžic do litinových kadlubů. Formové železo včetně litinových rour bylo na odlévání nejnáročnější.

Vlastní rozmach uměleckého lití nastal na počátku 19. století za hraběte Huga Františka Salma-Reifferscheidta, jenž velkými inovacemi pozvedl zaostalou hamerskou výrobu k moderní průmyslové velkovýrobě. Jedním z podnětů těchto velkých změn v blanenských železárnách bylo v roce 1810 i udělení c. k. továrního privilegia, v němž byl nastíněn výrobní profil železáren, které v té době vyráběly všechny druhy užitkového litinového zboží. Dalším impulsem pro rozmach železáren a lití bylo působení německého chemika Karla Ludvíka Reichenbacha, mimo jiné i objevitele parafínu či krystalínu, jenž se v roce 1823 stal ředitel blanenských železáren.

Když byla roku 1835 uspořádána ve Vídni I. Všeobecná rakouská živnostensko-průmyslová výstava, obeslalo ji Blansko litinovými předměty tohoto druhu: kříž s Kristem, 5 antických soch, dále otopná kamna i velké litinové hrnce. Účast blanenských železáren na této výstavě byla ohodnocena udělením zlaté medaile.

Pro dobu druhé poloviny 19. století můžeme konstatovat, že blanenská litina dobyla prakticky celý svět. Z řady významných objednávek lze uvést nejen litinové průmyslové haly nebo

kupříkladu litinový letní pavilon na zámku Hluboká nad Vltavou, ale i vybavení Hofburgu ve Vídni, kandelábry u Burgtheatru, vybavení Prátru a další. Stavební litina se uplatnila i při budování velkolepých lázeňských kolonád. Nejvýznamnější z nich byla vřidelní kolonáda v Karlových Varech z roku 1879. Roku 1863 byla instalována u Chartúmu v Nubijské poušti v Africe socha anděla na památku padlým anglickým vojákům. Významná byla i produkce

litinových náhrobků, které byly expedovány i do zahraničí, například do Francie. Blanenská litina byla svou kvalitou často přirovnávána k litině anglické. Do komerční litiny spadaly pecní desky, rošty, kotle, kuchyňské nádoby, závaží, otopná kamna na dřevo i koks, násypná, stáložárna i kuchyňská kamna, sporáky, oblíbená pětínová kamna (vincky), signální hutnická kamna, kotle pro centrální vytápění aj. Od roku 1910 se vyráběly radiátory podle Lollenova

systému často bohatě ornamentované různým dekorem, stejně tak i sporáky. Vedle běžných druhů stavební litiny se produkovaly sloupy, mřížoví, zábradlí k balkonům, kandelábry, konzoly a lucerny pro veřejná osvětlení, stožáry pro elektrické obloukové osvětlení, litinová schodiště, ozdobná studniční zařízení, výtokové stojany, okenice a další.

Ke konci 19. století však začaly Salmovské železárny postupně upadat a došlo i k omezení produkce umělecké litiny. V roce 1896 kupuje blanenské železárny firma Breitfeld-Daněk a.s. V blanenských železárnách došlo k rekonstrukci, avšak umělecké lití, do kterého pronikl nový umělecký prvek secese, se jako jediné v českých zemích rozvíjelo dále. První světová válka ale znamenala pro uměleckou litinu velkou ránu. Slévárenská produkce se musela podřídit vojenské mašinérii a teprve po skončení války nachází další uplatnění především díky korpusům ukřižovaných pro padlé vojáky. V roce 1927 převzala firmu Českomoravská Kolben-Daněk a.s. A mimo strojní produkce se její výrobní profil orientoval více na komerční a stavební litinu.

Další úder zasadila blanenské umělecké litině druhá světová válka, jejímž vlivem došlo u produkce uměleckého lití k definitivnímu útlumu. Po osvobození byl celý podnik znárodněn a umělecké lití se omezilo pouze na učňovské dílny Slévárenského závodu n. p. ČKD Blansko. Počátkem 60. let se zvýšil zájem o uměleckou litinu, mimo jiné také pro secesní prvky, které se dostaly opět do módy. Blanenské železárny se rovněž musely postarat o rekonstrukce historických budov s litinovou výzdobou, například Národního divadla v Praze či lázeňské kolonády v Mariánských lázních. Ani po revoluci nebyla výroba umělecké litiny v blanenských železárnách ukončena a pokračuje v ní soukromá firma.

Závěrem jen malé povzdechnutí nad tím, že když mělo toto řemeslo po staletí tak dobrý zvuk v českých zemích i ve světě, není u nás výrobce litinových kamen. Zájem by určitě byl, vždyť se k nám hojně dovážejí litinová kamna ze Skandinávie, Polska, Holandska či dalších zemí. Zákazníci si je oblíbili právě proto, že jsou vyrobeny z litiny. Litina k hoření prostě patří!

Krbová kamna & spol.

kapitola druhá: „vařím, vaříš, vaříme“

Text | Alan Stonawski

Foto | archiv

Vůně čerstvých bylinek a ohně. Domácí buchty jako od babičky. Pro milovníky gastronomie na světě není většího požitku. Ať chceme nebo ne, jídlo připravené přímo na ohni totiž chutná jinak. Lépe.

Objevení ohně znamenalo pro lidstvo velký skok. Konečně „něco“, co jim přineslo vytoužené teplo. Navíc jídlo, které prošlo tepelnou úpravou, chutnalo lépe. Dodnes má pro nás oheň specifický význam. Spojený s dětstvím a táboráky, romantikou – praskání dřeva je nenahraditelný zvuk a ta vůně! Navíc, kdopak by si nepamatoval prázdniny na chalupě, na to, když babička roztopila pec a upekla domácí buchty s mákem a povidly. Češi jsou národem nejen houbařů, ale především chalupářů. Vše, co s chalupami souvisí, nás zajímá a láká. Kdo kamna na chalupě nemá, jistě je pamatuje. Kdo je má, nedá na ně dopustit. Kouzlo čištění kouřovodů, šamotování a přikládání polínek je nenahraditelné. Právě teď, když se blíží podzim a léto můžeme definitivně zamávat z vlaku, je čas zvážít, čím a jak je nejvhodnější topit. Kamna, která místnost vyhřívají ohněm, šíří v interiéru příjemnou atmosféru a v troubě upečené maso nebo buchty nemají konkurenci. Pakliže už si vybíráte kamna, na kterých se dá vařit, nezapomeňte na pečení! Tradiční kachlová kamna vytvářejí v interiéru klidnou a pohodovou atmosféru a příjemné klima. Vaří, topí, pečou a nabízejí možnost zavěšení utěrek i kuchyňského náčiní, které chcete mít po ruce.

Pecen chleba z kamen

Průmyslově vyráběný chleba se často plní chemickými přísadami, často se do něj přidávají také zbytky starého pečiva. I proto se lidé často vracejí k domácímu pečení. A v čem jiném péct chleba než v kamnech? Ačkoli pořízení kvalitních potravin stojí i trochu námahy – i když pokud máte základ - kvalitní kvásek, příprava a pečení je už poměrně jednoduchá záležitost. Kvásek si můžete koupit, popřípadě

ho sehnat na sociální síti, jež spojuje lidi, kteří se odvrátili od kupovaného chleba a pečou si svůj vlastní. Na internetu najdete i recepty, jak chleba upéct, jak kvásek založit a jak ho „krmit“, i spousta užitečných rad ohledně domácího pečení. Chleba z pece? Právě česká delikatesa. Chleba se dříve pekly prakticky v každé domácnosti, a to v klasické sázecí peci. Ta je vhodná díky tomu, že umí teplo akumulovat a následně jej přímo předá chlebu, sálá, proto chléb hezky vyskočí a má typickou spodní kůrku. Udrží také potřebnou vysokou teplotu, na rozdíl od domácích trub, kde se peče zpravidla při nižší teplotě a chléb peče konvekční teplo. V klasické peci se doporučuje důkladně rozžhavit pečící kámen nebo cihly a chleba sázet na ně, nikoliv na plech, který teplotu

neudrží, a chleba pak podélně praská. V peci se udržuje částečná vlhkost, která je klíčová především v první fázi pečení, kdy chleba nejvíce „vyskakuje“.

Nedělní oběd na kamnech

Pokud vezmete v úvahu zdražující elektřinu a nejistý zemní plyn, dojde vám, proč si stále více lidí instaluje krbová nebo kachlová kamna, na kterých lze zároveň vařit - splněný sen každé hospodyně. Nedělní oběd a s ním vůně a teplo po celé místnosti. Atmosféru, kterou vám krbová kamna vytvoří, nenahradí nic. Plápolající oheň, teplo a rovnoměrné pečení a vaření. Strach z toho, že byste na kamnech neuměli vařit, není na místě. Je to v podstatě mnohem jednodušší, protože teplotu můžete

1 |

2 |

regulovat snadno přesouváním hrnců. A navíc buchtu nikdy nechutnají tak dobře, jako když je vytáhnete přímo od ohně.

Zážitek z vaření

Vaření a pečení v kamnech na dřevo je prostě zážitkem, který stojí za to. Kamna vytvářejí skvělou pohodu. Co je lepšího než posedět s rodinou a přáteli u ohně a ještě na něm uvařit něco dobrého? To jsou chvíle, na které se jen tak nezapomíná. Odhodte strach, že vám to nepůjde. Dřevem se topí samo a pro vaření i pečení stačí, pokud jste schopni teplotu jakž takž udržet, což se děje prostým přikládáním - buď hoří, anebo je potřeba přiložit. Kamna mají navíc velkou setrvačnost, zjistíte, kde mají teplejší a studenější místa a hrnce prostě jenom přesunete. Chcete nejvyšší teplotu? Dejte hrnec přímo nad topeniště. Pokud chcete jídlo jen přihřát, využijte okraj plotny. Nic na tom není. Setrvačnost plotny – obrovská výhoda. Když roztopíte na 100 stupňů, uvaříte všechno a nic nepřipálíte. Bramboráky na plotně se pečou tak exkluzivně, že je budete chtít dělat častěji. Jsou křupavě propečené po celé ploše a navíc se vám nepřepálí olej. Jeho teplota se totiž ani zdaleka nepřiblíží kritickému kouřovému bodu. S troubou je to také jednoduché. Na rozdíl od různých horkovzdušných zařízení, která se snaží teplo rovnoměrně rozhánět, trouba na tuhá paliva má tuto vlastnost zcela od přírody a peče stabilně po celé své ploše. Výhodou je také to, že v ní necirkuluje žádný vzduch, takže je v ní mnohem vyšší přirozená vlhkost. Přebytková voda, která se z jídel vypěká, nikam „neutíká“, což zajistí vláčné a nevysušené pokrmy. Kamna na tuhá paliva tak nabízejí stejný komfort jako moderní parní trouby. Jejich devízou je ale to, že interiér s nimi vypadá lépe. Vaření na kamnech je prostě dokonalý relax a potěcha pro všechny zúčastněné.

Zavařování, nakládání a sušení

Zavařování, nakládání a sušení nikdy nebyly tak jednoduché činnosti, jako když babičky roztopily v podvečer místnost a začaly krájet a připravovat ovoce či houby. Velká plotna vám dovolí zavařit či naložit jakékoli množství. Vytáhněte zaprášený padesátilitrový hrnec po babičce a pusťte se do příprav zásob na zimu. Celá rodina vám bude v lednu vděčná za švestková povidla či rybízovou marmeládu, nakládané okurky či usušené a voňavé hříby.

Krása versus styl

Dnes už se navíc nemusíte bát, že by vám kamna nezapadla do interiéru, vyrábí se moderní, ale seženete i nejrůznější v retrostylu. Pokud vás nezabolí investice, můžete mít dokonce kamna na míru. To je potom dominantní kus, který je ozdobou každého pokoje a další možností, jak vytápět ekologicky a zároveň ekonomicky. Krbová kamna jsou většinou menší než kachlové sporáky stavěné na míru a snadno se vejdou do každé kuchyně.

Jak vybrat kamna?

Jeich vzhled je samozřejmě důležitý – slouží jako doplněk interiéru každého domu či chalupy, ale je nutné zvážit i další kritéria. Kamna, která umí vařit a péct, mohou samozřejmě zvládat i další věci. I když přemýšlíte nad tím, že jimi plánujete především „ozdobit“ chalupu, přijdete často do vychladlého prostoru a jeho vytopení vám bude chvíli trvat. Je tedy nutné dobře zvážit velikost kamen, protože ta je určující pro jejich výkon. I kamna, která jsou určena především „pro kuchyni“, mohou zároveň sloužit i „pro koupelnu“. I do těchto kamen je totiž možné umístit teplovodní výměník, který nám poskytne dostatečné množství tepla na ohřátí vody do sprchy, nebo do několika radiátorů. Po zvážení všech vašich požadavků teprve vybírejte ten správný design. Můžete mít kamna moderní, rustikální, klasická. Prostě taková, která vám nejvíce sedí.

- 1 | Rozměrově úsporný sporáček Westbo.
- 2 | Čistota stylu - firetube.
- 3 | Brunner a jeho litinová vlajková loď IronDog 6.
- 4 | Klasika v litinovém provedení - sporák Esse.
- 5 | Opravdová chuťovka, smaltovaný sporák Esse.

DRU – výrobky s dlouhou životností

Společnost **DRU** slaví letos neuvěřitelných 260 let své existence. Patří tedy mezi nejstarší průmyslové podniky v Evropě. V současnosti nabízí firma **DRU** nádherné krby a kamna na plyn a dřevo, které udávají tón. Název **DRU** je již 260 let zárukou špičkové kvality. Kromě kvality jsme v uplynulých desetiletích věnovali velkou pozornost designu, uživatelskému pohodlí a snadné instalaci. **DRU** stále vyvíjí a vyrábí všechny své plynové vložky ve vlastní továrně. Kvalita je nejsilnější zbraní, kterou si společnost **DRU** vydobyla svou staletí trvající existencí. Proto vám i dnes nabízíme unikátní kolekci společnosti **DRU**.

DRU 260 let: Designed to be different

Velký výběr

Pořízení krbu nebo kamen do interiéru je pro vás záležitostí výběru. Protože sami nejlépe víte, jaká atmosféra se hodí do vašeho bytu. Chcete velké „ohniště“, krásný vestavěný krb s komínem nebo „trendy“ kamna? Moderní, klasická, rustikální? Výběr je na vás. A při něm se můžete na společnost **DRU** spolehnout. Kolekce, kterou vám nabízíme, je větší než kdy jindy. Více stylů, barev a možností, něco pro každý interiér. V prodejních místech **DRU** vás budou rádi informovat o všech možnostech. Jste též srdečně vítáni v našem showroomu v Duiven v Nizozemsku, kde můžete na vlastní oči vidět téměř celou kolekci.

Nejnovější model – DRU Centro 100

Náš nejnovější krb **DRU Centro 100** si zaslouží vaši speciální pozornost. S výrazným designem a nespočetnými jedinečnými vlastnostmi posouvá tento plynový krb **DRU** normy pro budoucnost v oblasti pokroku, pohodlí a životnosti. Pomocí jedinečné a trvalé techniky hoření **Eco Wave** vytvoříte i při zapnutí na nízký stupeň hoření nádherný oheň s vysokými plameny. Díky tomu **ušetříte až 50% ze spotřeby plynu**. Také uživatelské pohodlí krbu **Centro** je optimální. Díky zaklapávacím dvířkům se dá krb snadno čistit.

designed to be different

Krbová kamna & spol.

kapitola třetí: „Skeppshult – když se nádobí rodí z ohně“

Text | Karel Blažek

Foto | archiv redakce a Skeppshult

Za litinou se v tomto vydání časopisu vydáváme ještě jednou. Tentokrát trochu dál, do švédského Skeppshult, kde se v místní slévárně rodí už po staletí tradiční litinové nádobí opravdu z ohně. A na první pohled jakoby se tam za ty roky ani zas tak moc nezměnilo. Obrovský žár, chlapi jak hory, popíjející při práci slabé pivo, hřmot, jiskry a na konci výrobních hal nekonečné řady stojanů, ve kterých pomalu chladnou litinové pánve všech rozměrů, hrnce, grilovací rošty, vaflovače, kořenky a svícny.

Litinové nádobí se na našich ohništích a plotnách drží už více jak 200 let z jediného prostého důvodu - na rozdíl od jiného nádobí je litina tím lepší, čím více se používá. Protože nádobí neobsahuje žádné chemické látky ani dodatečné povlaky, je navíc dokonalým a přirozeným zdrojem železa pro náš organismus. To se uvolňuje při vaření z litiny tím více, čím kyselejší jídlo připravujete. Například v případě rajčatové omáčky tak dostanete do těla až desetkrát víc potřebného železa než při přípravě na jiném druhu nádobí. Uděláte něco pro své tělo a ušetříte za chemii v lékárně.

Když už jsme u té péče o tělo, litinové nádobí, to není nic pro slečinky. Manipulací s ním si procvičíte nejen sval. Proto výrobce poctivě udává u každého výrobku přesnou hmotnost, abyste věděli, do čeho jdete.

Obzvlášť fascinující na litinových hrncích a pánvích je, že jsou vždy tou nejlepší volbou bez ohledu na zdroj tepla. Litinové hrnce byly používány bez větších změn v průběhu let a to už v době, kdy se ještě vařilo na otevřeném ohni. Nebyly zapomenuty ani v éře kamen na uhlí a dřevo, v čase plynových, keramických a elektrických kamen ani dnes, v době moderních indukčních sporáků. Opravdu, litinový hrnec je skvělý i pro vaření na indukčním sporáku! Sami jsme se o tom několikrát přesvědčili, funguje to perfektně.

Jediným nepřítelem litiny je voda. Není to nepřátelství na život a na smrt, ale litinové nádobí rozhodně nepatří do myčky. Působením vody a následným nedostatečným vysušením se může na povrchu objevit rez. Je to ale záhada spíše estetická, železo je prostě železo. Napadlo by nás, že stačí použít kartáč, rez

odstranit a napustit litinu znovu olejem. Proto nás docela pobavilo, když jsme si z příbalového letáku ve slévárně přeložili následující lakonické doporučení, týkající se údržby litinového nádobí. Jak prosté: „*Jak je také možné pečovat o litinové nádobí Skeppshult? O smažte párky! To platí nejen pro pánve, ale i pro hrnce. Opečte párky na mírně nižší teplotě než obvykle, abyste prodloužili dobu smažení. Tato kombinace smažení a maštění obecně stačí k péči o litinové nádobí tohoto typu.*“

Ano, je to opravdu jednoduché. Určitě si všichni ještě pamatujeme, jak babička po vaření na litině lehce pánev promázla špekovou kůží a nechala ji vysušit na hasnoucí plotně. Postup, který se zachoval po celé generace. Je stále platný. Jako fakt, že litinové nádobí překročilo hranici digitálního věku jako by se nemetlo. Poctivé a klasické řemeslo přežívá v našich kuchyních i na našich stolech. Litinové nádobí k takové tradici rozhodně patří. Prostá a funkční věc, žádná věda, prověřeno staletími.

V tom švédském údolí, zahaleném voňavým kouřem, obklopeném lesy, kam občas zavane vlhký sláný vzduch až z Atlantiku, se tak trochu zastavil čas. A to je dobře.

***Pošlete své starosti na dovolenou
a umožníte cestovat svým smyslům!***

www.spartherm.cz

Nejlepší teplo do kuchyně

kachlový sporák – co kus, to unikát

Text | Jitka Pokorná

Foto | archiv

Asi nejlepší spojení, které člověk kamnářský ve své historii vymyslel, je beze sporu spojení ohně, tepla, vůně a vaření. Není na světě mnoho takových souladů, které vám v domě vytvoří kachlový sporák. Představte si příjemně vyhřátou místnost, té vévodí tento krásný šikula, na jehož ohřívárně se tak krásně zahálí a ze kterého se linou vůně právě pečeného chleba, teplého bylinového čaje, či ovocného koláče dopékajícího se v troubě. Na kachlové babce, nebo kobce se suší čerstvě nakrájené houby, které jste před chvílí posbírali v lese za chalupou. A hned máte prázdniny, není potřeba více...

A právě pro svoji všestrannost byl kachlový sporák jako jeden z mála topidel na dřevo budován i v nelehké době, kdy vše, kam se přikládalo dřevem, patřilo do starého železa. Sehnat na stavbu nového či rekonstrukci původního sporáku materiál, byl úkol nelehký a mnohdy i těžší než samotná stavba. A přesto se našli tací, kteří si život bez něj nedovedli představit a tohoto náročného úkolu se zhostili. Chápu je, i já bych si bez něj život na chalupě nedovedla přestavit. Bez klasického sporáku by venkovský život nebyl tak báječně opravdový.

Podíváme-li se do historie, zjistíme, že sporáky stavěné z kachlů se stejně jako starší zděné typy z cihel vyznačovaly poměrně jedno-

duchou formou. Základem byla dvě hranolová tělesa různé výšky, přičemž nižší sloužilo jako varná plotna a do vyšší části bývala umístěna pečící trouba.

Stolová část kuchyňského sporáku bývá opatřena plotnou na vaření a dvířky pro obsluhu - přikládání dřeva a vybírání popele.

Kuchyňská plotna se zpravidla skládá z několika litinových plátů, opatřených u starších typů samostatně vyjímatelnými částmi ve tvaru kruhu a z kruhových prstenců. Podle velikosti hrnce nebo jiné nádoby se vyndal středový kruh (případně další litinové prstence) a do vzniklého otvoru se vložila nádoba ohřívána již přímým plamenem.

V hranolovém nástavci kachlových či omítaných sporáků, takzvané kobce či babce, je umístěna trouba na pečení opatřená dvířky. Podle umístění závěsů se dvířka mohou otevírat kolem svislé nebo vodorovné osy. V některých nástavcích mohou být umístěny i dvě pečící trouby nad sebou. Ta níže položená slouží na pečení a horní na uchovávání pokrmů v teple, či sušení. Součástí některých starých kachlových sporáků byl rovněž kamnovec nebo měděnec (vyroben z mědi) k ohřívání vody.

V první třetině 20. století (tj. v období moderních dějin) jsou na stavbu kachlových sporáků s oblibou používány moderní hladké

kachle bledě modré (nebeské) barvy. Základní tvar sporáku zůstává zpravidla nepozměněn, určuje jej stolová část a kobka.

Tělo sporáku bylo nejčastěji ve spodní části vystaveno z pálených a nepálených cihel spojovaných kamnářskou hlínou, v okolí ohniště a trouby pak z cihel šamotových, na které byly osazeny kachle. Stěna nad litinovou deskou sporáku byla obložena kachli pro snadnější udržování čistoty. Součástí některých kachlových či omítaných sporáků byla ohřívárna, zaklopená nejčastěji pálenou červenou dlažbou.

V současnosti stavěné sporáky se výrazně neliší co do tvaru, či způsobu stavění. Budují se tzv. „na hlínu“, to znamená, že jsou vyzdívány šamotové tahy, ve kterých proudí spaliny. Vnější plášť topidla je šár po šáru vystavěn z kachlů, jež jsou vymazávány kamnářskou hlínou. Na tu má každý kamnář svůj tajný recept. Dále se kachle plní (futrují) šamotem nebo pálenou keramickou taškou zvanou bobrovka. Žebra jednotlivých kachlů se spojují kamnářským drátem, tzv. kramlí. Tento způsob stavby kamen umožňuje jejich rozebrání či dilataci sporáku, protože při nahřátí topidla dochází k rozestupování spár.

Co se týká typů či barevnosti kachlů, nejčastěji se používají klasické hladké kachle, v místech, kde se nenachází kování, i kachle s jemnějším reliéfem. Pod římsou může být umístěn ozdobný pásek s ornamentem. Jak již bylo uvedeno, v našich zemích se hojně vyráběly sporáky v nebesky modré barvě s bílou fazetou. Tento trend je i v dnešní době stále velmi aktuální, vedle tradiční bílé a lahvových odstínů hnědé či zelené, které se krásně snoubí se dřevem používaným v rekreačních či srubových objektech.

U moderních sporáků se vzhled topidla přizpůsobuje stylu kuchyně, tudíž se staví z hladkých velkoplošných kachlů. Ovšem jejich barevnosti se meze nekladou. Modernímu vzhledu je podřízen tvar stavby - může být pouze stolový či radiální. Přizpůsobuje se ale i vzhled kování. V sortimentu najdeme minimalistická dvířka i pečící trouby vyrobené třeba v provedení broušený nerez. Takový stylový sporák si pak v ničem nezadá se sofistikovanými kuchyňskými spotřebiči a plnohodnotně dotváří interiér moderní kuchyně.

Vaříme na sporáku

Iron Dog 06 a opravdový kulinářský zážitek pozdního léta

Text | Klára Svatoňová
Foto | archiv

To už by nebylo zdravé jádro redakce Kolem kamen, abychom se zase nesešli na chalupě a neprovedli pár zátěžových testů na proslaveném litinovém sporáku Iron Dog 06. Podzim už se lehce hlásil, proto jsme šli cestou tradičních venkovských pochutin z Rakovnícka a připravili houbovou omáčku z vlastnoručně nasbíraných hub, což byl poměrně odvážný počín. Vzhledem k tomu, že čtete tyto řádky, je zřejmé, že experiment se vydařil. Našli se ale při obědě tací, kteří vyčkávali, jak se bude dařit prvním konzumentům, a teprve poté se přidali. K houbové omáčce se podávaly skvělé vdolky, jako desert byly skořicové rohlíčky, obzvláště vypečené. Jako již tradičně, šéfové bylo líto zbytkového tepla, proto ještě na závěr vystříhla pár lívanců, které podávala s borůvkovou kahudou.

Houbová omáčka (dle paní Mrhalové):

Čím víc hub, tím líp. Čím víc druhů, tím ještě líp (my jsme použili konkrétně tyto: klouzek strakoš, hřib borový, dubový, hnědý, kovář a smrkový, kozák habrový a březový, křemenáč březový, liška obecná a muchomůrka růžovka).

Cibulku osmahneme na oleji nebo na sádle (lepší), přidáme nakrájené houby, osolíme, opepříme, okmínujeme a dusíme alespoň půl hodiny. Potom zalijeme sladkou smetanou a zahustíme moukou rozmíchanou ve studené vodě.

Vdolky:

cca 1/2kg hladké mouky, jedno vajíčko, sůl a kvásek z půl kostičky kvasnic lžičky cukru a 1/4 litru mléka.

Těsto musí být řidší a promíchává se postupně. Chvilí mícháme, pak necháme kynout a několi-

krát opakujeme. Když je těsto hladké a nelepi se na mísu, necháme ho vykynout. Vykynuté těsto vyklopíme, rozdělíme na 3 díly a uděláme tři bochánky, které opět dáme kynout. Po vykynutí je ještě rozmačkáme na nižší placky a po chvíli dáme péct do dobře vyhřáté trouby. Pečeme dozlatova a po vyndání potřeme sádlem.

Skořicové rohlíčky:

1/2kg hladké mouky, 1 Hera - nakrájet do mouky, 1/2 hrnku mléka, kostička kvasnic, 2 lžičky cukru, sůl

Z mléka, cukru a kvasnic uděláme kvásek a přilijeme ho k mouce s Herou. Zaděláme hladké těsto, které rozdělíme na 9 bochánků.

Těsto nenecháme kynout a rovnou každý bochánek rozválíme na placku, tu hojně potřeme rozehrátým máslem a posypeme skořicovým cukrem. Placku rozkrájíme na osminky a smotáme od širší strany do rohlíčku. Každý rohlíček potřeme rozšlehaným vajíčkem a pečeme v dobře vyhřáté troubě dozlatova.

Klasika nebo moderna?

s keramikou se nedá šlápnout vedle

Text | Milan Středa

Foto | archiv

Škoda, že jsme tehdy ty stará kamna zbourali a vyhodili. Možná si celá řada z vás takto povzdechla, nebo jste tento povzdech zaslechli od svých rodičů či prarodičů. Totalitní interpretace kachlových kamen jako buržoazního přežitku se vryla do paměti celé jedné generace. Není to tak dávno, co kachlová kamna hromadně mizela nejen z měštanských domů, ale i z venkovských stavení. Máme ale velké štěstí, že máme v tomto oboru na co navazovat. Tradice topení kachlovými kamny v českých a moravských domácnostech se v současnost velice rychle vrací.

Stejně jako v jiných oborech platí i u kamnářství, že nevstoupíš dvakrát do stejné řeky. Zatímco toto řemeslo u nás pospávalo, šel vývoj u našich jižních a západních sousedů kupředu. Vývoj jak technologický, tak estetický. Kachle se dnes již většinou nevymačkávají, ale lijí do sádrových forem. Plastické keramické těsto tedy nahradila licí suspenze. Významně se také změnilo povrchové upravování kachlů – takzvané glazování. Dříve se kachle glazurovaly poléváním, dnes se glazura nanáší na kachle velice často stříkáním glazovací pistolí. Dnešní technologie umožňují i mnohem širší nabídku barevných odstínů glazur. Původní barvicí oxidy, které se získávaly těžbou přímo z přírodních zdrojů, byly nahrazeny syntetickými „barvítky“. Zároveň v glazurách dnes již prakticky nenacházíme oxidy olova, nebo takzvané minium - těžká, sytě oranžově-červená až ohnivě červená krystalická nebo amorfní látka, která je téměř nerozpustná ve vodě, ale při požití je jedovatá. Tyto sloučeniny byly dříve používány především kvůli nízké teplotě tavení. Předpisy platné pro hygienu práce dnes použití těchto látek ve výrobě zakazují. Barevná škála dnešních glazur je ale i tak opravdu nepřeberná. Je ovšem pravdou, že u zákazníků se stále těší velké oblibě „lahvově zelená“ nebo „lahvově hnědá“ glazura, které byly v nabídkách výrobců již mnoho set let zpátky. Dávni

výrobci ovšem i s omezenými technickými možnostmi vynikali svou fantazií. Například František Lenner vyráběl na počátku dvacátého století v Bechyni tahová kamna pod názvem „Lennerovky“, která si získala vynikající pověst nejen svojí výhřevností, ale i vzhledem. Zákazníci se s nimi setkávali v městských bytech,

keramika K&K POKER

keramika K&K POKER

ale byly k vidění i na zámcích. Pro kamna bylo typické zdobení profilovanými pásky, které byly skládány v různých obměnách a sestavách v ladné rámce a doplňovány drobnými ozdobami. Ke zvýšení malebnosti byla kamna tupována houbou modrou barvou, ozdoby byly ponechány v bílé engobě a tím byly odlišeny od podkladu.

Různé ozdoby a ozdůbky si své místo na kamnech dnes již hledají těžko. Především na kachlových krbech, lépe řečeno – na kachlovím obestavených krbových vložkách, je kladen důraz na jednoduchost a strohost. Moderní interiéry už nebývají tak nazdobené jako za dob pane Lennera a podle toho se změnila i keramika na topidlech používaná. Stejně jako je to u skel krbových vložek, bývá i u kachlů vznášen požadavek na co největší rozměr. Co se týče velikosti jednotlivých kachlů šli zřejmě nejdále u tradičního rakouského výrobce kamnářské keramiky – firmy Sommerhuber. V továrně ve Steyru se vyrábí pod označením Maximus kachle o rozměru 150 x 100 cm, případně 136 x 124 cm. Z tuzemských výrobců má nejdelší zkušenost s výrobou velkoplošných kachlů bechyňský výrobce K&K Poker. U velkoplošné keramiky bývá samozřejmostí úprava formátu přesně na požadovaný rozměr, který většinou koresponduje s rozměry dvířek krbové, nebo kamnové vložky, tak, aby výsledný dojem z kachlové plochy co nejméně narušovaly spáry.

Dá se říci, že s kachli nemůžete v žádném interiéru udělat chybu. Záleží jen na tom, zda jste příznivci tradičního designu, nebo moderny. Nabídka výrobců kamnové keramiky je tak široká, že se vám ve spolupráci s kamnářem určitě podaří najít tu správnou variantu nejlépe ladící s vaším interiérem.

keramika Jasba

David Exner

Proč se sochař a keramik zabývá návrhy a realizací keramických kamen?

Důvod je to poměrně jednoduchý. Jde přeci o výtvarný prvek, který je v interiéru vždy dominantní. Musí odpovídat svým tvarem, velikostí a hmotností přesně danému prostoru. Každý schválený návrh je modelován jako socha, poté rozřezán na jednotlivé části a po výpalu instalován kolem krbové vložky. Jde samozřejmě vždy o originál, který plní, díky své schopnosti akumulovat teplo, funkci kachlových kamen.

Za 25 let, kdy se touto tematikou zabývá, instaloval takových kamen a krbů desítky nejen v Čechách, ale i v Rakousku a Německu.

Některé z nich si můžete prohlédnout na webových stránkách www.exnerdesign.cz

Táto, co bude dnes k obědu?

když je venku krásně, kdo by vařil v kuchyni

Text | Pavel Zeman

Foto | Weber, RedAnvil, archiv

Sezóna venkovního grilování sice už pomalu končí, než se nadějeme bude tu ale další. Navíc si řada našich čtenářů ráda dopřeje grilovačku i ve sněhu. Koneckonců, bude-li ta letošní zima stejně mírná jako ta loňská, není důvod podléhat panice a uklízet gril předčasně.

Když se kolem sebe rozhlédnete nebo si pustíte televizi, snadno podlehnete pocitu, že jedinou možností jsou grily Weber. Jejich masivní kampaň tomu nasvědčuje. Jsou to skutečně kvalitní značkové grily, které pokrývají celý segment. Ať už jste příznivci dřevěného uhlí, plynu nebo elektřiny, budete spokojeni.

S grily je to stejné jako s kamny. Kvalitnímu značkovému zboží nevybíravě konkuruje masová produkce levných náhražek, které se tváří (a mnohdy i vypadají) docela stejně. I tady ale platí rčení, že „když dva dělají totéž, nemusí to být totéž“.

Výrobní program precizovaný léty testování a vývoje nelze nahradit nápodobou. Že je dnešní doba dobou kopií (a kopií kopií) je sice fakt, ten, kdo má rád steak, stejně nakonec pozná, že rozdíl je nejen v ceně, ale i v chuti a komfortu přípravy. Nejde tu ale jen o chuť a prožitek, levné nápodoby málokdy splňují stejně přísné bezpečnostní normy jako originál. A tady už jde o zdraví. Grily Weber lze tedy považovat za jakousi základní normu. Dobrý produkt za dobrou cenu, široké příslušenství. Na trhu jsou ale i jiné, stejně kvalitní výrobky. Německé grily Red Anvil jsou postavené především na zajímavém řešení a ruční výrobě, za zmínku stojí i vynikající litinové grilovací desky Skeppshult. Jsou nenáročné na údržbu a variabilita jejich použití je téměř nekonečná. Díky výklopným nohám je klidně použijete na obyčejném ohništi, které tím povýšíte na bezvadné místo pro grilování.

Nebud'te smutní, že léto končí, taková grilovaná jablka, pečené brambory nebo kančí steak přeci taky stojí za to.

Weber One-Touch Original

Gril Barrique Red Anvil

Lamelový gril Red Anvil

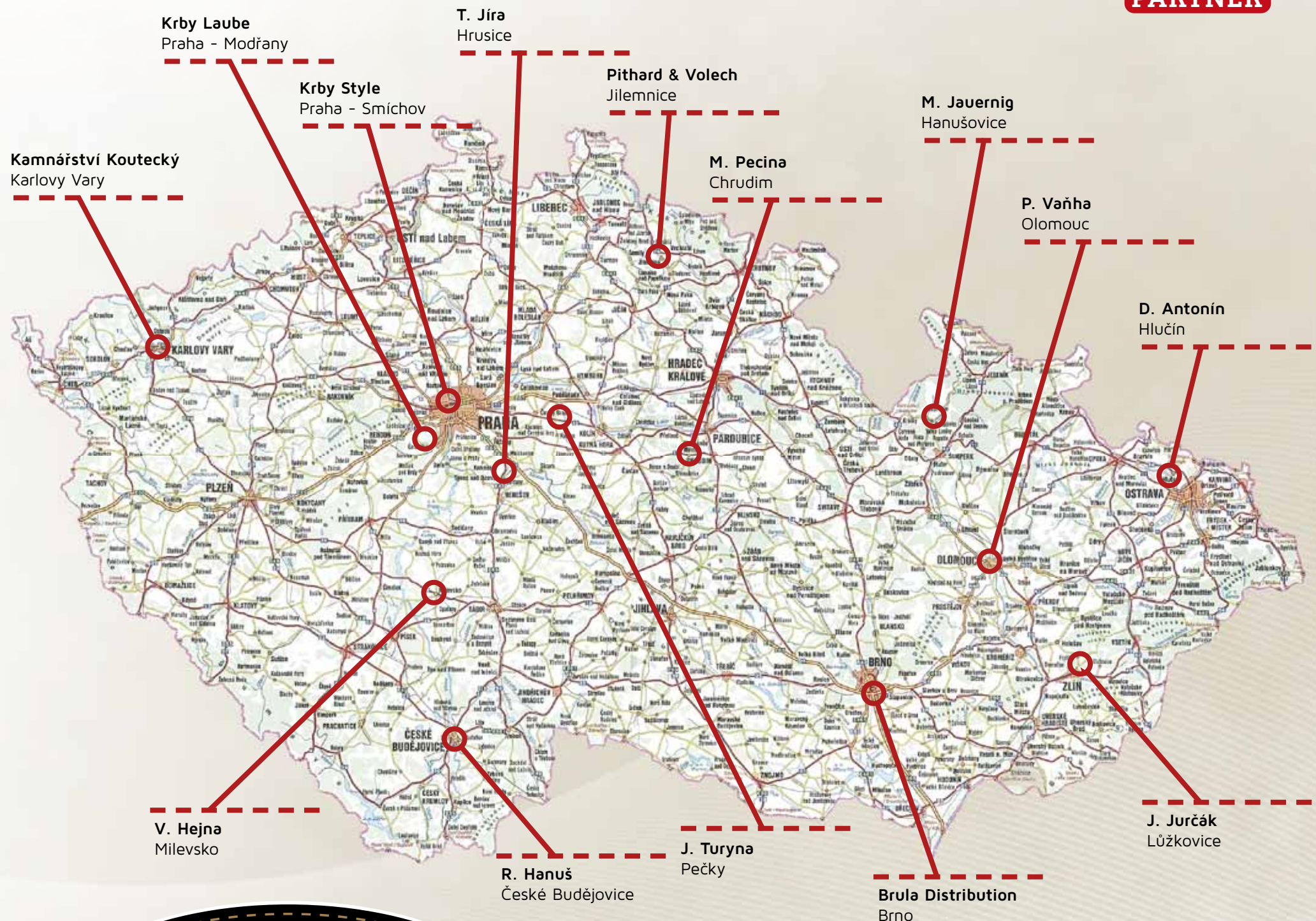

Litinová deska Skeppshult

Partnerství, které se vyplatí

síť exkluzivních partnerů Kolem kamen se utěšeně rozrůstá

www.kolem-kamen.cz

od návrhu k realizaci...
www.kolem-kamen.cz

BRUNNER[®]

Originál je jen jeden!

www.brunnertop.cz

Je libo pizzu?

k dokonalé iluzi už bude chybět jen šumění moře

Když už jsme u toho vaření venku, je tu ještě jedna věc, která udělá radost každému vášnivému zahradnímu kulináři. Totiž venkovní pece, ve kterých vykoulíte úžasnou pizzu přímo před očima vašich blízkých. Co víc? Češi jako národ vášnivých kutilů jistě ocení, že Brunner dodává celou stavbu jako skládačku. Z jednotlivých kamenů tak za slunného odpoledne postaví i naprostý laik plně funkční pec a jistě tak stoupne v očích nejen své rodiny, ale i zvědavého souseda.

Vedle základní funkční sestavy si ještě můžete přibjednat řadu vylepšení. Litinová dvířka, kapilární teploměr i kompletní sadu náčiní pro snazší manipulaci s pizzou.

Pak už nastane ten dlouho očekávaný okamžik prvního zážehu. Feuer Iglu nejprve přehřejete roztopením přibližně 7 kg dobře vyschlého dřeva. Pokud se chystáte na více porcí, je dobré po vyhoření celou proceduru ještě jednou zopakovat, aby kameny naakumulovaly dostatečné množství tepla, které budete potřebovat. Je možné nahrnout uhlíky ke stranám a průběžně přikládat menší polínka. Topí se bez dvířek, v případě, že máte litinová dvířka, nechte je pootevřená. Po dohoření uhlíky zcela vymetěte nebo je alespoň odsuňte ke stranám, šamotové dno zbavte hrubých nečistot z uhlíků a vložte na něj připravenou pizzu (stejně tak pohodlně připravíte i chutný chléb, domácí rohlíky nebo pečené brambory). Zavřete dvířka. Po dvou až třech minutách je dobré pizzu otočit o 180°, to díky dokonalému a rovnoměrnému propečení.

Jak už jsme řekli výše, ve Feuer Iglu upečete i skvělý chléb. V takovém případě je třeba pec natopit na 220°, bochník je pečený přibližně za 50 minut. Za tu dobu v pohodě stihnete na vedlejším zahradním grilu připravit pořádný kus flákoty, čerstvě upečený chléb vám pak poslouží jako skvělá příloha, skalní typy jej mohou použít na očištění rukou.

Feuer Iglu ozdobí vaši zahradu jako solitér, i v případě, že jej zabudujete do rozsáhlejší stavby venkovní kuchyně. Vaše chuťové buňky vás budou mít rády. Tak dobrou chuť.

Vytěžit z každého polena maximum

efektivní a moderní teplovodní systémy pro váš dům

Text | David Marek

Foto | archiv

Voda do kamen nepatří! Také jste od svého kamnáře slyšeli tento názor? My si naopak myslíme, že v určitých případech je „voda v kamnech“ dokonce nutností. Podobně jako šamot či litina je také voda vhodná pro akumulaci tepla. Proto se využívá nejen u kotlů či tepelných čerpadel, ale stále častěji také ve spojení s krbovou vložkou či kamny. V souvislosti s topením dřevem rozlišujeme několik způsobů vytápění. První způsob je obestavěná krbová vložka nebo volně stojící krbová kamna s rozvodem teplého vzduchu do dalších místností, nebo bez něj. Tento systém je vhodný maximálně na chatu či chalupu, kde potřebujeme okamžité teplo. Rozhodně není vhodný do rodinného domu. Cirkulace

teplého vzduchu je nevhodná kvůli vysoké prašnosti, přepalování a vysoušení vzduchu v místnostech a zvýšenému množství bakterií v ovzduší. Například pro astmatiky nebo malé děti je to hotová pohroma. Druhým způsobem vytápění a to léty prověřeným, je vytápění sálavými kamny. V podstatě jde o ideální způsob topení, který fungoval už v době našich praprababiček, funguje dnes a bude fungovat i v budoucnu. V době našich praprababiček ovšem neměly domy zdaleka tolik místností jako dnes. Místností, kde kamna stála, byla obytná kuchyně s jídelnou a často i s ložnicí. Sálavá kamna zpravidla nejsou schopna vytopit celý dům dnešního typu. Místnosti jsou často velmi daleko a vyprodukované teplo do nich nedosáhne.

Dalším aspektem je vyšší pořizovací cena. Co je tedy nejlepším systémem, když to s topením dřevem myslíme opravdu vážně? Jako obvykle od každého kousek. Pokud krbová kamna, krbovou vložku nebo sálavá kamna napojíme na teplovodní systém, využijeme z obou to nejlepší. Samotné topidlo bez problémů vytopí místnost, ve které se nachází, případně místnosti blízké a pomocí teplovodního rozvodu dosáhne teplo do zbytku místností v domě.

„Vody v kamnech“ se v dnešní době skutečně bát nemusíme. Konstrukce a použité materiály teplovodních výměníků jsou shodné nebo přinejmenším velmi podobné s moderními ocelovými kotli. A ty, jak je známo, jsou určeny

Dik Geurts Store H₂O

pro každodenní provoz po dobu přibližně 15 - 20 let, mnohdy ještě déle. Co však velmi ovlivní kvalitu topení a životnost topidla, je správně vybrané topidlo dle tepelných potřeb vytápěného objektu, pravidelná údržba a hlavně kvalitní a přiměřeně suché palivo. Podobně jako u jiných teplovodních systémů je i zde potřebné dodržovat určité zákonitosti. Například použití akumulční nádoby, topidlo s výkonem dle tepelných potřeb domu, regulace celé soustavy a tak podobně. Přímé napojení teplovodního krbu či kamen do topné soustavy je všemi výrobci těchto zařízení přinejmenším důrazně doporučováno. Uvědomme si, že akumulční nádrž neslouží jen jako zásobník vyrobeného tepla, ale také jako ochrana proti přetopení. No-

minální výkon topidla by měl odpovídat tepelné potřebě domu při maximálním zatížení, což je v našich podmínkách při venkovní přibližně -15°C. Bude-li výkon topidla nižší, je uživatel nucen více přikládat palivo a tím topidlo neúměrně tepelně zatěžovat. Naopak při vysokém výkonu bude uživatel nucen tzv. škrtit přívodní vzduch pro spalování, aby nepřetápel místnosti. Tím však docílí pouze toho, že teplota spalin bude příliš nízká a teplovodní výměník se bude zanášet dehtem. Jsou-li topidlo a akumulční nádrž správně navrženy, vypadá cyklus topení následovně. Zatopíme po příchodu domů v 17 hodin a přibližně po hodině přikládáme. Topíme do 22. Během této doby se nahřeje dům a zároveň akumulční nádoba. Ta potom slouží

Spartherm Piko H₂O

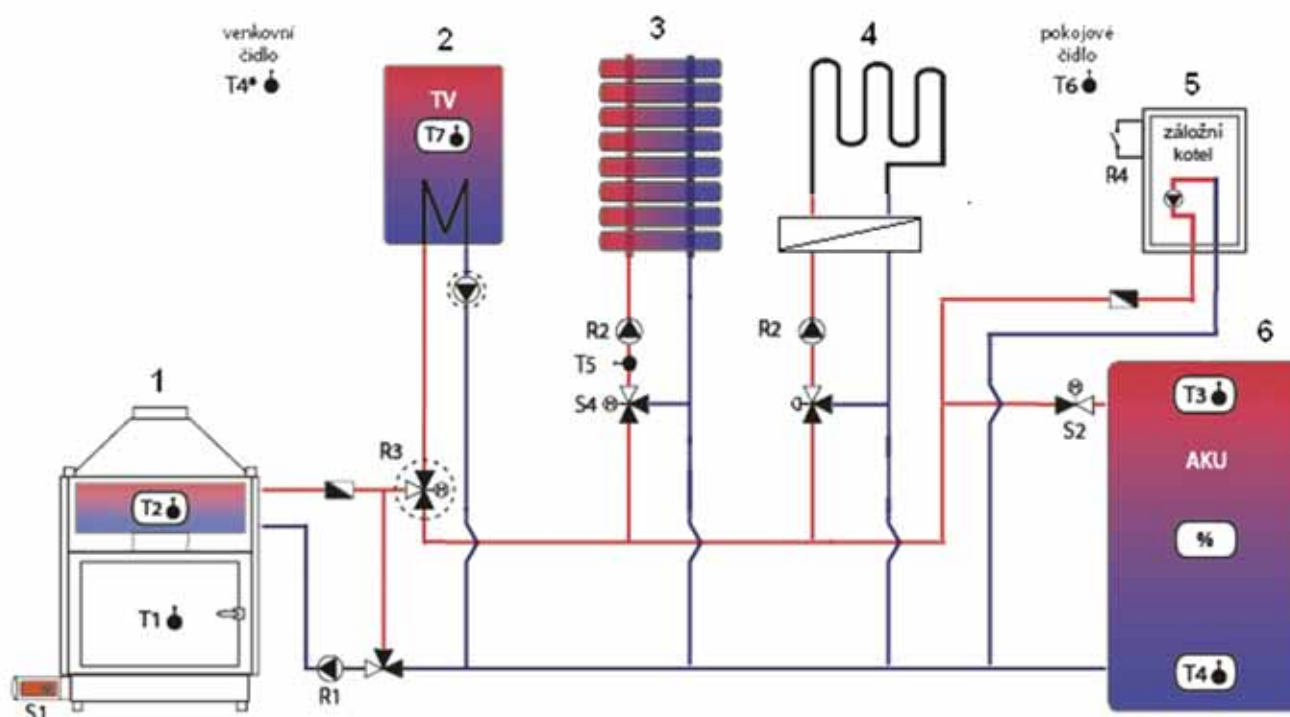

Spartherm Senso H₂O

jako zdroj tepla do radiátorů či podlahového topení od brzkých ranních hodin až do našeho opětovného návratu domů. Při takto nastaveném a funkčním systému není absolutně nutné, aby se spouštěl jiný zdroj vytápění jako například plynový nebo elektrický kotel.

Regulace celého systému není složitá. Teplovodní krb nebo kamna se do soustavy zapojují stejně jako například zplynovací kotel na dřevo a schopný topenář si tudíž s napojením do systému snadno poradí. Hlavním a zásadním rozdílem mezi těmito je fakt, že krbová kamna, krbovou vložku nebo kachlová kamna nemůžeme jen tak vypnout jako automatický kotel. V případě, že je komora plně naložena palivem a nám se začne systém přetápět, by nám nezbylo než oheň uhasit. Aby k takovým situacím nedocházelo, musíme mít odpovídající regulaci systému. Běžně dostupné regulační systémy pracují jistě velmi dobře a spolehlivě. Ovšem málo jich počítá s živým ohněm. Jaká informace je zásadní pro uživatele krbu nebo kamen? Přece informace o tom, jestli může ještě topit, nebo už ne, protože je akumulční nádrž plně nabitá. I zde je potřeba se obracet na odborníky, kteří mají zvládnutou nejen regulaci spalovacího procesu pro krby a kamna, ale také související regulaci pro topný systém. Například u výrobců Brunner, Timpex nebo Spartherm může uživatel z pohodlí obývací místnosti sledovat postupné „nabíjení“ akumulční nádrže, a tak má absolutní přehled o funkčnosti krbu či kamen. V případě, že se teploty v nádrži blíží optimálnímu maximu, dá regulace uživateli tuto skutečnost najevo a on vím, že již není nutné přikládat. Více o regulaci pro krby a kamna se dočtete v článku na straně

Zásadním přínosem dnešních teplovodních kamen či krbů je dělení topného výkonu. Výrobci se snaží o co největší podíl výkonu tzv. do vody. Díky tomu je možné použít tyto zdroje vytápění také v nízkoenergetických domech, kde díky vysokému podílu výkonu do vody a dvojitému prosklení dveří nedochází k přetopení obytného prostoru. Právě kritéria jako robustnost konstrukce, podíl výkonu do vody, dvojitě prosklení atd. jsou nejdůležitější pro rozeznání kvalitního výrobku a správný výběr topidla. Špičková teplovodní zařízení výrobců Brunner a Spartherm jsou zárukou kvalitního topení a dlouhé životnosti. Přehled teplovodních produktů těchto výrobců naleznete na internetovém rozcestníku www.kolem-kamen.cz.

KEDDY

Oheň znamená domov.

Hledejme inspiraci tam,
kde o zimě opravdu něco vědí
– ve Švédsku.

Zapni krb a televizi

komfortní obsluha na dálku chytrým telefonem

Text | Simona Kotrbová

Foto | archiv

Zapni krb – slovní spojení, na které si teprve zvykáme. Takto jednoduše to ovšem jde pouze u krbu plynového, ale zato není problém ho zapnout z druhého konce světa.

Plynové krby jsou doma především v Holandsku, kde se nachází i celá řada výrobců plynových krbových vložek a kamen, dále v Británii, ale i třeba v jižní Evropě – ve Španělsku a Portugalsku. Tento typ vytápění si však již hledá své místo i u nás v ČR. Není divu. Důvodů, které pro něj hovoří, je opravdu mnoho.

Nabídka plynových krbových vložek, co se týče tvaru prosklení, je širší, než nabídka krbových vložek na dřevo. Toto je dáno především tím, že v ohništích těchto vložek se nedosahuje tak vysokých teplot. Zároveň není nutné se zabývat výsuvnými mechanismy, případně panty. Zde jsou totiž skla „pouze“ vyndavací, ne výsuvná, nebo otvírací, jak jsme zvyklí u krbových vložek na dřevo. Díky tomu mají konstruktéři snadnější práci a mohou si tedy dovolit i větší extravaganci.

Do ohnišť plynových krbových vložek se zpravidla dávají keramická polínka, která jsou od dřeva prakticky k nerozpoznání. V poslední době byla rozšířena i nabídka těchto polen, můžete volit například mezi břízou a bukem. Do ohnišť je ovšem možné dát i obálky. Ty pak působí chladnějším, ale modernějším dojmem. Výrobci rovněž nabízejí různé interiéry ohnišť. Tyto se liší nejenom barvou, ale stěny krbu mohou připomínat i třeba cihlovou zeď.

Nabídka plynových krbových vložek je omezena pouze v případě, kdy chcete připravovat zároveň i teplou vodu do radiátorů, nebo sprchy. Teplovodní plynové vložky jsou sice již také v nabídce, ale jejich výběr je zatím velice omezený.

Komfort topení plynem nespočívá pouze v tom, že se nemusíte před topnou sezónou zabývat přípravou dřeva, nemusíte dřevo skladovat, ani ho stěhovat do čtvrtého patra. Komfortní je rovněž „přikládání“ dálkovým ovládáním. U většiny plynových krbových vložek a kamen je regulace výkonu plynulá a přesná. Sami si tedy velice snadno můžete nastavit takový topný výkon krbu, jaký požadujete, a nemusíte se zabývat škrtkými klapkami a regulacemi přívodu spalovacího vzduchu. V posledním roce přišli výrobci navíc s aplikacemi, které umožňují naprogramování ohně nejenom co se týče výkonu, ale i co se týče tvaru plamene, můžete si naprogramovat svoji vlastní hru plamenů jednoduchým způsobem na vašem tabletu. Plameny se zvyšují a snižují podle zadání a vy takto ještě snižujete spotřebu plynu. Neustále se měnící hra plamenů rovněž umocňuje zážitek z pohledu do ohně. Stejná aplikace umožňuje i zapnutí krbu „na dálku“. Máte tedy možnost prohrát si váš dům či byt, ještě než se vrátíte z procházky sychravým odpolednem.

Čistota provozu je také obdivuhodná. Opět nejde jen o čistotu spojenou s tím, že nemusíte transportovat dřevo ke krbu, a tudíž ani zametat třísky a kousky kůry. Jde především o to, že samotné spalování plynu je mnohem „čistší“ proces než spalování pevných paliv. Při spalování plynu, ať již zemního, nebo propanu vzniká minimum nečistot, které by se mohly usazovat na skle krbu. Krbová skla tedy prakticky není nutné čistit. Doporučuje se provést každoročně před začátkem topné sezóny kontrolu topidla, při které bychom měli sklo samozřejmě očistit, ale při dalším provozu už k uspinění nedochází. Výjimkou by snad mohlo být, pouze kdyby se vám do krbu dostali nečistoty, například prach. Při spálení těchto nečistot by k zakouření skla mohlo

DRU Metro 100XT

Ortal

dojít. Každá hospodyně určitě rovněž ocení i čistotu spojenou s tím, že v plynové krbové vložce nevzniká žádný popel. Není tedy nutné vysypávat popelník ani vybírat ohniště. Každý, kdo to někdy dělal, určitě ví, že není možné popel vyčistit bez toho, aby nebyl zaprášený i okolní nábytek. Popel z krbových kamen a vložek na pevná paliva je samozřejmě možné i odsát, ale myslím, že ani tato činnost nepatří v domácnostech mezi ty oblíbené.

Jednoduchost instalace ocení hlavně kamnáři a kominíci. Jednoduchost pro kamnáře spočívá spíše v tom, že plynová krbová vložka není tak těžká. Snadněji se s ní tedy manipuluje a je možné ji i velice jednoduchým způsobem „zavěsit“ na zeď pomocí uchycovacích konzolí. Tento způsob instalace je v posledních letech čím dál více v oblibě. Jednoduchost pro kominíka spočívá v rozšířených možnostech instalace spalínové cesty. Na rozdíl od komínů pro tuhá paliva může komín pro plynový spotřebič být zakřivený a zároveň je možné odvádět spaliny i vodorovně. Kominíny jsou zpravidla realizovány takzvanými koncentrickými rourami, které slouží nejen k odvodu spalin, ale také k přívodu spalovacího vzduchu do krbové vložky. Průměry komínových průduchů jsou u plynových spotřebičů mnohem nižší, než je tomu u spotřebičů na tuhá paliva.

Bezpečnost provozu plynových krbových vložek je zajištěna teplotními čidly v ohništi. Pokud nedojde k zážehu, nebo pokud poklesne teplota v ohništi je automaticky uzavřen přívod plynu. Pro domácnosti s plynovou krbovou vložkou je však topení bezpečné ještě v jednom smyslu. Plynovou krbovou vložku prakticky není možné „přetopit“. Přetopení je nejčastější příčinou poškození krbových vložek a kamen na pevná paliva. Pokud se dlouhodobě přikládá dřevo ve vyšších množstvích, než je uvedeno v návodu k obsluze, dojde k poškození výsuvných či otevíracích mechanismů u dvířek, nebo v nejhorších případech i k deformaci celých krbových vložek. Nic z toho při topení plynem prakticky nepřichází v úvahu.

Pro vás, kteří si nemohou pořídit krb na pevná paliva, je plynová krbová vložka důstojnou náhradou, jež je v mnohých ohledech i lepší. Snad jenom to praskání a vůně vám bude trochu chybět.

Komín dobrý, všechno dobré

končíme vlastně tím, čím se má začínat

Text | Karel Blažek

Foto | archiv

Celá řada zákazníků je zvyklá vnímat komín jako „nutné zlo“ - něco, co je sice nutné ke krbu nebo kamnům, nicméně v interiéru to spíš překáží. V podkroví se musí kvůli komínu předělávat příčky, tesaři musí vymýšlet výměny krovů a ještě je nutné dělat v nadstřešní části lavičky pro kominíky, aby bylo možné dát komínu revizi.

Spoustě zákazníků se určitě též vybaví problémem s komínem, který nastal po první konzultaci s kamnářem. První konzultace s kamnářem totiž mnohdy proběhne až v době, kdy je komín už hotový. Zákazník si tedy poměrně často vybere topidlo, které komínu vůbec neodpovídá, a je tedy nutné upravovat úplně nový komín. Snazším zásahem bývá předělání komínového zaústění. Na tento krok bývají výrobci komínů již připraveni a změnit výšku zaústění, případně jeho sklon nebývá pro odborníky z řad kamnářů a kominíků až tak zásadním problémem. Větší problém nastane, pokud si vybereme například velkou krbovou vložku a zjistíme, že nám projektant do výkresů zakreslil průměr komínového průduchu 180 mm – komín více či méně univerzální, ale pro krbové vložky s velkým rozměrem skla naprosto nevhodný. Největší problém nastane, pokud až u kamnáře zjistíme, že nám bude více vyhovovat topení pomocí dálkově ovládané plynové krbové vložky než věčná starost o kvalitní suché dřevo. Komíny k plynovým krbům se totiž od komínů ke krbům na pevná paliva zcela zásadně liší.

Problémy s komíny bývají za určitých okolností řešitelné různými „přídavnými“ zařízeními. Tah komína je možné uměle zvýšit i snížit, ale vždy je samozřejmě nejlepší problémům předejít, než je následně řešit.

Všem zákazníkům bychom doporučovali, aby si nejprve vybrali u kamnáře své vysněné topidlo a nechali si od něj navrhnout základní parametry komína. Mezi ty nejdůležitější určitě patří průměr komínového průduchu, výška zaústění a směr zaústění. U krbových vložek bývá zaústění zpravidla pod úhlem 45 stupňů,

zatímco u kachlových kamen to bývá kolmé zaústění. Na vašem rozhodnutí bude ještě jedna věc – a to rozhodnout, odkud bude kominík komín čistit. V ideálním případě se dvířka komína určená pro jeho vybírání umísťují do sousedících technických místností nebo garáží, aby nečistoty nešpinily váš interiér.

Pokud již máte jasno ve všech parametrech komína, zbývá upřesnit jeho umístění. Je jasné, že musíme respektovat nosné konstrukce domu, ale je také jasné, že komíny na pevná paliva nesmějí mít žádné zakřivení. Pokud se nám nepodaří komín umístit do zdiva, máme ještě další dvě možnosti. Jednou z nich je připevnit komín zvenku na fasádu, druhou možností je nainstalovat třísložkový komín přímo v interiéru.

Použití komín jako prvek interiéru je v současných moderních stavbách stále oblíbenější. Nerezové komíny v kombinaci například s betonovým stropem a betonovými schody s nerezovým zábradlím působí opravdu impozantním dojmem. Samotná nerezová ocel se v interiérech objevuje čím dál častěji a není důvod se obávat jejího použití ani na komíně.

**des-
ignblok**

14

speciál

Když se práce stane vášní

Axel Schmitz a jeho firetube – Vyrobeno v Německu a pro život

Text | Petra Sedláčková

Foto | archiv Axel Schmitz

Zcela jistě se dá bez nadsázky říci, že společnost **firetube** patří mezi nejinnovativnější kamnářskou firmu v současnosti a to nejen díky cool designu svých kamen, která na první pohled vypadají jako „krbová kamna“. „Nesud“ knihu podle obalu“ v tomto případě platí více, než kdy jindy. Otevřeme si tedy několik stran...

Začíná to už tím, že pro zakladatele **firetube** Axela Schmitze jsou slova „krbová kamna“ spojená s jeho kamny téměř „nadávkou“. Jeho **firetube-burner/ohniště** jsou totiž akumulací topenišťemi v té nejkrytější podobě. Pracují na základě principu kachlových kamen, který je tím jediným platným, jak říká Schmitz. I proto jsou firetube testována jak dle norem platných pro kachlová kamna, tak podle norem platných pro krbová kamna.

Ohniště **firetube** jsou vyložena litým žáro-betonem. Materiálem, který se používá i v průmyslových vysokých pecích díky své vynikající akumulární schopnosti a vynikající teplotní odolnosti.

Zde se dostáváme k druhému aspektu, který má pro Axela velký význam - solidnost. Plášť jeho kamen je vyroben z pět milimetrů silného ocelového plechu a je tedy „na věčnost“. Axelovo ekologické myšlení ale nekončí vytvořením topných systémů, které jsou provozovány z obnovitelných zdrojů. Chce konstruovat kamna, která nebudou po krátké době technicky ani vizuálně překonaná. „*Chceme-li nabízet udržitelné produkty, není třeba se stále ohlížet za „Generaci 55plus“, ale za tím, jak rostou naše děti*“. Z tohoto důvodu, zní motto společnosti **firetube** „Vyrobeno v Německu – a vyrobeno

pro život“ přičemž by Axel byl nejraději, aby se jeho kamna mohla dědit z jedné generace na druhou. Z hlediska životnosti a designu jeho produktů se mu to daří. U běžných komerčních plechových krabic, se kterými se v poslední době setkáváme je tato generační nadčasovost nepravděpodobná.

Axel vyvinul koncept, který možná připomíná krbová kamna, ale přitom nabízí všechny výhody kachlových kamen. Kachlová kamna jsou vždy složena z ohniště a přidané topné plochy. Axelova kamna **firetube** představují vlastně první volně stojící kamna, která mohou být bez problémů vybavena keramickým tahem. Například kombinace **firetube s tahovým systémem** KMS firmy Ortnet byla již mnohokrát testována. Tímto způsobem lze vytvořit jakýsi „hybrid“ krbových a kachlových kamen. Nicméně podle Axela jsou tradiční kachlová kamna „něčím statickým“. **firetube** chce nabízet maximální flexibilitu, chce vždy plnit vysoké individuální nároky zákazníka a chce se i měnícím nárokům zákazníků průběžně přizpůsobovat. Když zákazník přijde ke kamnáři a řekne, že by chtěl volně stojící kamna, tak mu kamnář obvykle nabídne krbová kamna. V případě **firetube** by ale zákazník dostal akumulární kamna, která si může kdykoliv rozšířit. Flexibilita je rozumná investice do budoucnosti. Můžeme si uvést příklad. Pokud do domu pět let po kolaudaci nainstalujeme solární panely, protože se rozhodneme opustit topení elektrickými přímotopy a spolehnout se na teplovodní vytápění, lze náš původní **firetube** vybavit modulem „**Water**“ a také ho napojit na akumulární nádrž. Nebo pokud si zákazník přeje alternativu k teplovodní technologii s větším akumulárním efektem, můžeme náš původní „lehký“ **firetube „Air“** změnit na **firetube „Storage“**. Časem se můžete též rozhodnout pro horkovzdušnou troubu „**Baker**“ nebo varnou desku „**Hot Plate**“ nebo

rovnou své původní ohniště nechat přestavět na sporáková kamna „**Gourmet**“. Nikdy už nebudete potřebovat „nová“ kamna.

Axel stále pokračuje ve svém úsilí poskytnout koncovému zákazníkovi co nejlepší služby a výhody i za hranici možností pouhé výroby kamen. Proto je pro **firetube** tak důležité odborné proškolení kamnářských firem. Ve školícím centru Ofenbau-Academy v Elterleinu v Krušných horách se mají kamnáři možnost nejen seznámit se sortimentem **firetube** ale především pochopit filozofii produktu. Špičkový produkt potřebuje i špičkovou montáž a servis. Mimochodem, i školící centrum Ofenbau-Academy je stejně neobvyklé jako Schmitz a jeho kamna. Je kladen důraz na to, aby kamnáři výrobky **firetube** opravdu správně pochopili, a aby mohli koncovému zákazníkovi kompetentně poradit. Protože **firetube** je mnohem víc než krbová kamna. Možná to na první pohled nemusí být tak zřejmé ale – nesuďte knihu podle obalu.

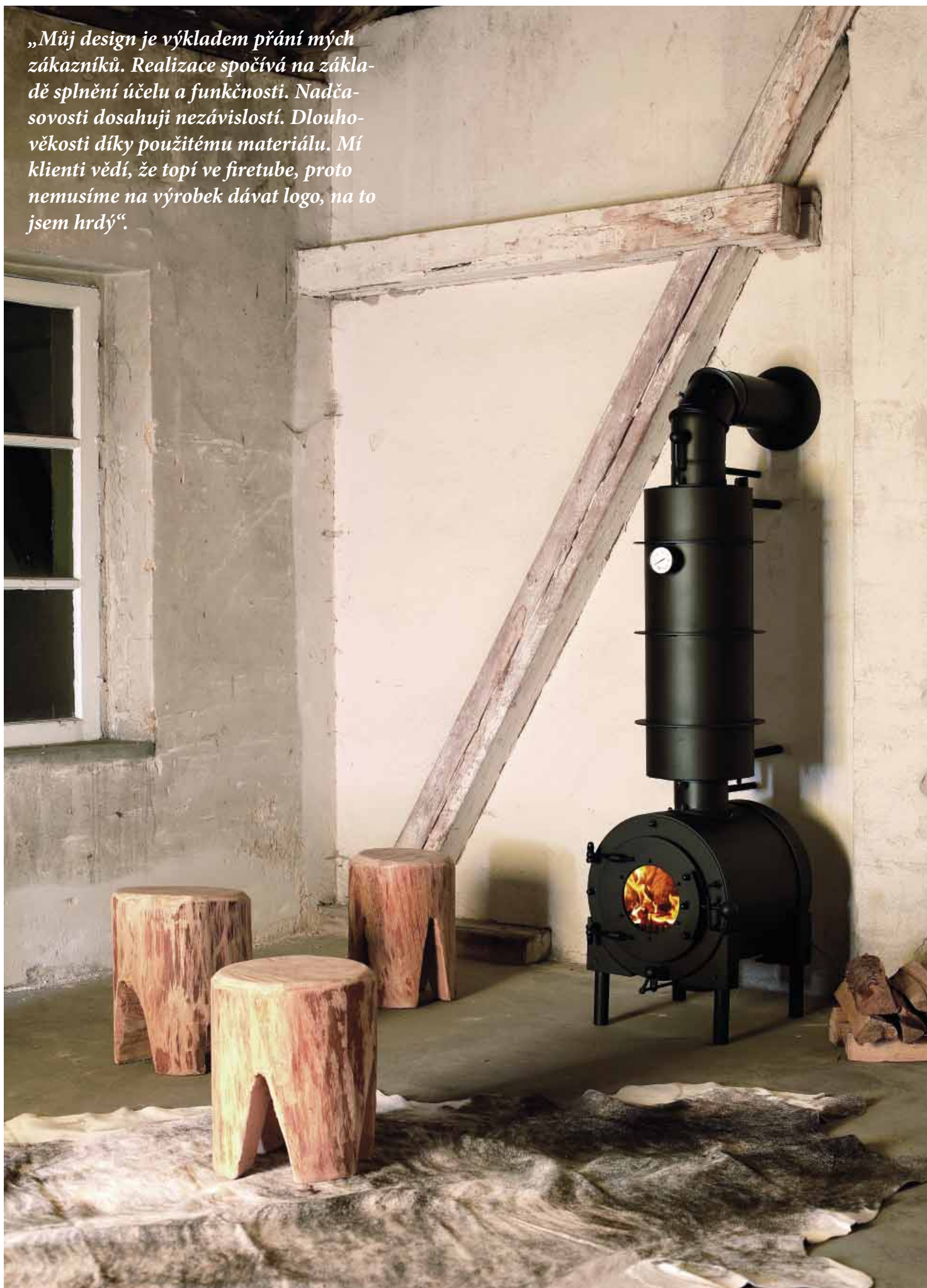
Vznik prvních kamen **firetube** inspirovala Axelova cesta na Aljašku. Jeho fascinace místními barelovými kamny, vyrobenými z prázdných sudů od oleje, dala vznik myšlenky vyvinout jednoduchý, ale účinný systém.

V roce 2005 tak vznikla společnost firetube GmbH. Řídí se heslem „jinak než ostatní“. I proto byla kamna **firetube** jako první kamna v Evropě certifikována současně podle norem DIN EN13229 pro kachlová kamna a DIN EN 13240 pro krbová kamna.

Ocenění:

- 2001 1. místo Roter Hahn Designpreis H+H Designale München
- 2002 1. místo volnost a odpovědnost s vyznamenáním od spolkového prezidenta Johannes Rau: teplo pro děti
- 2004 Národní výstava umění a řemesel v Baden-Württemberg in Freiburg im Breisgau
- 2006 účast na ceně Ocelové inovace
- 2007 účast na cena Inovace, architektura a technika z AIT a xia inteligentní architektura
- 2008 Výstava v galerii řemesel v Mnichově
- 2012 Národní cena Ecodesign, výrobek 2012. Ministerstvo životního prostředí vyznamenává výrobky a nápady vykazující mimořádné ekologické a kreativní kvality.
- 2013 Bavorská státní cena pro partnera **firetube** Joha Schmita, ve spolupráci s **firetube**, za topeň „marry go round“ který lze otočit o 360°
- 2013 „Best of the best“ pro Saunafix za saunovou kabinu „Varioline“ s **firetube** kamny „Pallo“ v kategorii „koupelna, wellness a klima“
- 2014 „Speciální uznání“ German Design Award 2014

„Můj design je výkladem přání mých zákazníků. Realizace spočívá na základě splnění účelu a funkčnosti. Nadčasovosti dosahují nezávislostí. Dlouhověkosti díky použitému materiálu. Mí klienti vědí, že topí ve firetube, proto nemusíme na výrobek dávat logo, na to jsem hrdý“.

Solitäröfen

Solitäröfen je prostorově úsporný koncept kamen. Kamna jsou koncipována jako volně stojící s nízkou zabudovací výškou. Samotné ohniště může být otočné o 360 stupňů a může být obloženo různými materiály. Nejčastěji používané jsou ocel, kachle, nebo žárobeton.

SHORTY

Malá kamna s velkým efektem. Ohniště je ukotveno na kulaté noze a je nabízeno i v otočné variantě, nebo v provedení tunel – s příkládacími dvířky z obou stran.

BULLET

Oblé ohniště v retro vzhledu sedmdesátých let. Typ kamen pro rychlé teplo, ale se svou hmotností – 180 kg, dokáže teplo i akumulovat.

GLOBE B

Kulaté ohniště. Vzhled ohniště je kromě kulatých dvířek dán kulovými žárobetonovými bloky akumulujícími teplo. Je možná i otočná varianta.

GLOBE STEEL

Kamna se stylem. Umělecká, čistá, perfektní. Budou ozdobou každého interiéru, ať už budou stát v rohu místnosti, nebo v jejím středu.

Individualöfen

To je přesně ono. Původní Axelova myšlenka – dát kamnářům k dispozici výrobek natolik variabilní, aby mohli splnit každé zákaznicko-přání. Zákazníci sami rozhodují a ve spolupráci s kamnářem koncipují topidlo. Vybírají srdce kamen s ohledem na to, jaké funkce mají kamna jako celek plnit.

Individuální kamna teplovzdušná.

Individuální kamna akumulční.

Individuální kamna teplovodní.

Pro všechny typy kamen je možné optimalizovat **firetube** ohniště, které je běžně koncipováno na polínka o délce 33 cm. Ke standardnímu ohništi je možné přidat „prodlužovací“ kus, aby bylo možné zvýšit výkon a přikládat 50 cm dlouhá polena. Teplota spalin v ohništi dosahuje až 900 stupňů, proto má kamnář celou řadu možností, jak kamna koncipovat. Je na jeho dohodě se zákazníkem, jestli ohniště doplní robustním tahovým systémem, nebo raději teplovzdušným výměníkem. Aby však možností bylo ještě více, je možné i do individuálních staveb nainstalovat teplovodní ohniště.

Modulöfen

Modulární koncept, který zákazníkům umožní poskládat si svá vlastní kamna, přesně odpovídající jeho potřebám a představám

Základní ohniště může být doplněno jednu, nebo více, z následujících možností.

Modul AIR

Ideální pokud potřebujeme rychlé teplo. Tento modul je konstruovaný tak, aby dodával co nejvíce tepla konvekcí.

Modul HOT PLATE

Ideální pokud si na kamnech chceme ořát jídlo, nebo třeba uvařit opravdový oběd. Vyrábí se v různých velikostech.

Modul STORAGE

Ideální pokud potřebujeme, aby kamna vydržela co nejdéle teplá. V tomto případě je nižší procento tepla předáváno konvekcí, vyšší procento sáláním.

Modul BAKER

Kultovní trouba. Je libo pizzu, chleba, nebo pečená jablka? V těchto kamnech upečete vše, jako za časů našich babiček.

Modul WATER

Topné zařízení, které vytápí i odlehlé místnosti, případně připraví i teplou vodu do sprchy. Ideální v kombinaci se solárním systémem.

Saunaöfen

V pravých saunových kamnech praská dřevo. Proč také hru plamenů nevyužít v sauně? Horlý, vlhký vzduch a zdravé sálavé teplo zajišťují uklidňující relaxaci – a to již při teplotách okolo 50°. Pokud potřebujete vyšší teplotu, žádný problém, stačí přiložit pár polínek. Aromatické čaje, které syčí na plotně, přidávají sauně další smyslový zážitek. Při provedení tunel můžete vytápět i odpočinkovou místnost a i v ní si užít pohled do praskajícího ohně. Jako u všech **fire-tube** kamen i zde máte možnost, konfigurovat si svá vlastní kamna.

PALLO (koule)

Kulaté a jednoduché – esteticky mistrovský kus.

PIKKU (malé)

Intenzivní teplo do malého prostoru. Sauna o objemu maximálně 12 m³.

SUURI (velké)

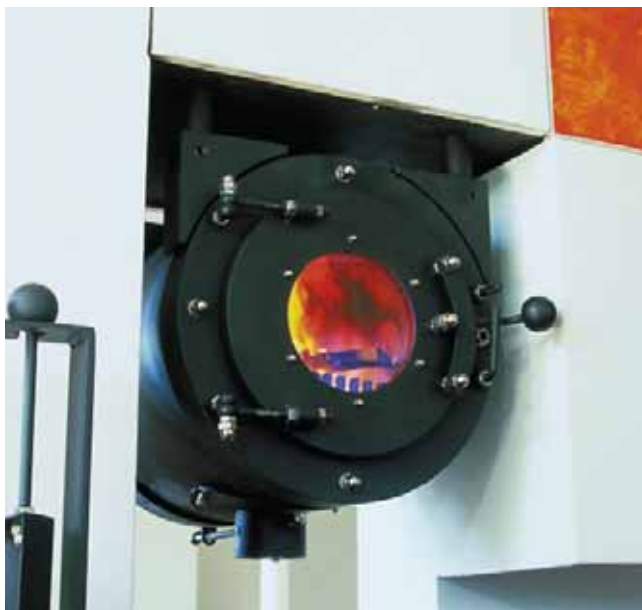
Pro dlouhá polena a velký výkon. Hmotnost kamen 250 kg, přikládáte polena o délce 50 cm. Vhodné pro sauny o objemu do 23 m³.

firetube G1

I pro ty, kteří mají rádi řád a pevnou formu **firetube** něco nabízí. Modul G1 ukazuje, jak lze ohniště využít v případě požadavku na klasické umístění do standardní obestavby. Lze použít ocelový plášť, beton nebo kachlový a kamenný obklad. I v takovém provedení upoutá ohniště **firetube** v každém interiéru.

Dvířka Classic

Dvířka Front Slick

Dvířka Front Openfire

Dvířka Front Four

Dvířka Front XL s vypouklým sklem

Dvířka Front XL Slick s vypouklým sklem

Individuální řešení pro každého

Nejčastějším omylem některých zákazníků bývá pocit, že **firetube** není nic pro ně. Že se jedná spíše o zbytečně drahou designovou záležitost do ultramoderních prostor, studií a loftů. Opak je pravdou. Na připojených fotografiích je zcela zřejmé, že kamna se dají použít v jakémkoliv interiéru, jako kterákoliv jiná. S tím rozdílem, že **firetube** svou osobitostí, stylem a variabilitou povyšuje každý interiér na zcela novou úroveň. Ano, strhává na sebe pozornost, ale o to snad jde. Živý oheň se stává v každém prostoru středobodem a kamna **firetube** jsou pro živý oheň dokonalým rámcem.

Těm, kteří milují strohý a jednoduchý styl, prodchne interiér teplem, zbytečně na sebe neupozorňuje, dobře se kombinuje se všemi materiály v místnosti. Stejně přirozeně se ale vyjímá třeba v dětském pokoji nebo úplně obyčejném obýváku, který doplní svou hravostí a důrazem na každý detail provedení.

Především otočná provedení jsou prvkem, který naše zákazníky a jejich přátele naprosto fascinuje. Ta variabilita, ta možnost mít oheň stále na očích, může vést až k malým neshodám u rodinného krbu, kdože je ten, který si oheň k sobě otočí. Takové malé pohádkové „*k lesu vchodem, k Ivanovi zády*“. I tuto situaci jsme do jisté míry schopni zvládnout v případě oboustranného provedení tunel. Minimálně dvě silné osobnosti pak budou v jedné místnosti spokojeny. Jistě, je to jenom žert, ale každopádně platí, že s kamny **firetube** se doma nikdo nudit nebude. A pokud by se i toto stalo, máme řešení, o kterém se dočtete na dalších stranách.

technologie a životní prostředí

prioritou je ochrana životního prostředí a inteligentní hospodaření s materiálem

Text | Jan Pokorný

Foto | archiv

Výše napsaná slova pro nás nejsou jen fráze. Věříme, že většina zákazníků si kupuje krbová, nebo kachlová kamna i proto, že se chtějí chovat ekologicky, že si uvědomují, jak důležité je chovat se k životnímu prostředí ohleduplně a zodpovědně. O to více je překvapivé, jak málo zákazníků se zajímá i o to, jak byla ekologická i výroba kamen.

Ve **firetube** začínáme u sebe. I my používáme do kamen různé materiály. Smažíme se je však osazovat bez lepidel, všude kde je to možné, používáme šrouby, aby bylo možné díly snadno demontovat. Ve výrobě máme uzavřený okruh pro vodu, nutnou na čištění v kamenické výrobě a lakovně, kde nepoužíváme syntetická rozpouštědla. Tato voda se ve výrobě i spotřebovává, abychom nezatěžovali čističku. Elektrinu odebíráme z Schonauer Elektrizitätswerken EWS, kde ji vyrábí „bez atomu“ z pohledu klimatu přijatelným způsobem. Naše budovy vytápíme **firetube** kamny, peletovým topením a solárním zařízením o ploše 80 m².

Důležitým krokem v naší výrobě bylo rozhodnutí přejít na nelakované povrchy, případně na povrchy lakované lakem na vodní bázi, bez použití škodlivých rozpouštědel. V roce 2012 jsme byli vyznamenáni Národní cenou Eko-design, kterou uděluje Ministerstvo životního prostředí.

Naše kamna můžete dostat v těchto povrchových provedeních:

PŘÍRODNÍ POVRCH „BLASTED“

Díky hrubému tryskání je docíleno drsného, ale homogenního povrchu kamen. Ocel je v této syrové úpravě matně šedá. S časem začíná povrch korodovat a dostává opravdu osobitou patinu, stejně jako například stará litinová pánev.

PŘÍRODNÍ POVRCH „NOBLE RUST“

Tento povrch představuje vlastně nejpřiroze-

nější podobu kovu. Výrobky s tímto povrchem jsou po úpravě tryskáním „opracovány“ octem a solí. Povrch po této úpravě může být jednobarevný i flekatý a nijak se dále neupravuje. Povrch dále reziví a vybarvuje se. Je také běžné, že se při leštění hadrem odlupují kousky rzi. Všechny tyto jevy s časem odcházejí a zůstávají normálně zrezivělá kamna :-)

POVRCH „WASSERLACK“

Otryskaný povrch nám umožňuje použití laku bez syntetických, životnímu prostředí škodících ředidel.

POVRCH „OLD SCHOOL“ - tradiční černá

klasický povrchový nástřik černou barvou. Bohužel výrobce neudává, jaké škodlivé látky

se nacházejí v ovzduší při prvním zatopení, každopádně se doporučuje místnost dobře větrat.

ČEHO VLASTNĚ CHCEME PŘÍRODNÍMI POVRCHY DOSÁHNOUT?

Žádné zatížení zdraví zákazníků.

Žádné zatížení zdraví pracovníků ve výrobě.

Pokud možno neprodukovat odpad ani při čištění náradí.

Nezatěžovat životní prostředí výrobou.

Nezatěžovat životní prostředí díky opětovnému zhodnocování.

Bohužel se dnes stále častěji setkáváme s tím, že v zájmu spotřeby a rychlého zisku, výrobci i spotřebitelé staví kvantitu nad kvalitu. Jednorázové výrobky s užitnou hodnotou, která nepřesahuje pár let, pak plní okolí našich měst skládkami a třídírnami odpadu. Strategie permanentního růstu a globalizace tomu napomáhají stále víc a víc. Přitom na druhé straně obdivujeme krásu věcí z časů našich babiček, sbíráme je a vystavujeme, chodíme do muzeí, tiše tam stojíme a říkáme: „Jó, to byly časy!“. Možná si v takovém okamžiku ani neuvědomujeme, že nejkrásnější na těchto věcech vždy byla, je a bude jejich funkčnost, která většinou dokázala přesáhnout jednu i více generací. Poctivá kamna přicházela většinou s novým domem, aby sloužila. Jistě, občas se něco pokazilo nebo ulomilo. V takovém případě stačilo nahradit jeden díl nebo poškozený díl opravit a jelo se dál. Deset, padesát, sto let. A dnes? Uvědomujete si, jak často dnes měníme věci jen proto, že se ozve zapípání, rozsvítí se červená kontrolka a my jdeme jako ovce do obchodu koupit novou věc? To opravdu není náš styl a věřte, že často přemýšlíme nad tím, jak alespoň u kamen **firetube** tomuto nedobrému vývoji zabránit.

Proto chceme aktivně bránit tomu, aby naše kamna nebo jejich části nebyly řádně recyklovány, vyřazovány a likvidovány. Proto jsme se zavázali k přelomovému kroku. Pokud z jakéhokoliv důvodu zjistíte, že kamna již nepotřebujete, odkoupíme je od vás zpět. Neskončí odhozená někde u cesty nebo na skládce, na to je jich škoda.

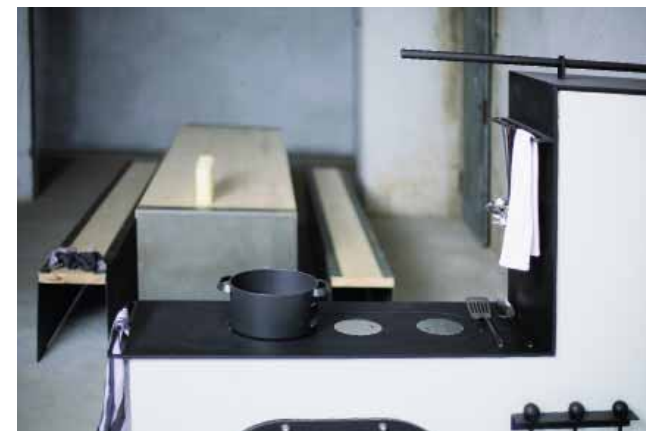
Naše kamna jsou navržena tak, aby všechny materiály v nich použité mohly proudit zpět do naší výroby a staly se tak součástí dalších **firetube** kamen. I to staré, co už nikdo nepotřebuje, může ještě dobře posloužit a stát se zárodkem něčeho nového.

Díky návratnosti recyklovaných stavebních sestav a materiálů se ušetří na energii a surovinách při nové produkci. To chrání životní prostředí a vyplatí se i vám, protože my koupíme váš **firetube** zpět a uděláme ze starého zase nové.

Co víc, pokud chcete, aby váš „Alttube“ byl předělán podle vašich aktuálních požadavků, přestavíme váš „starý“ znovu na nový.

Ne bez důvodu je náš slogan: „Vyrobeno v Německu a pro život.“

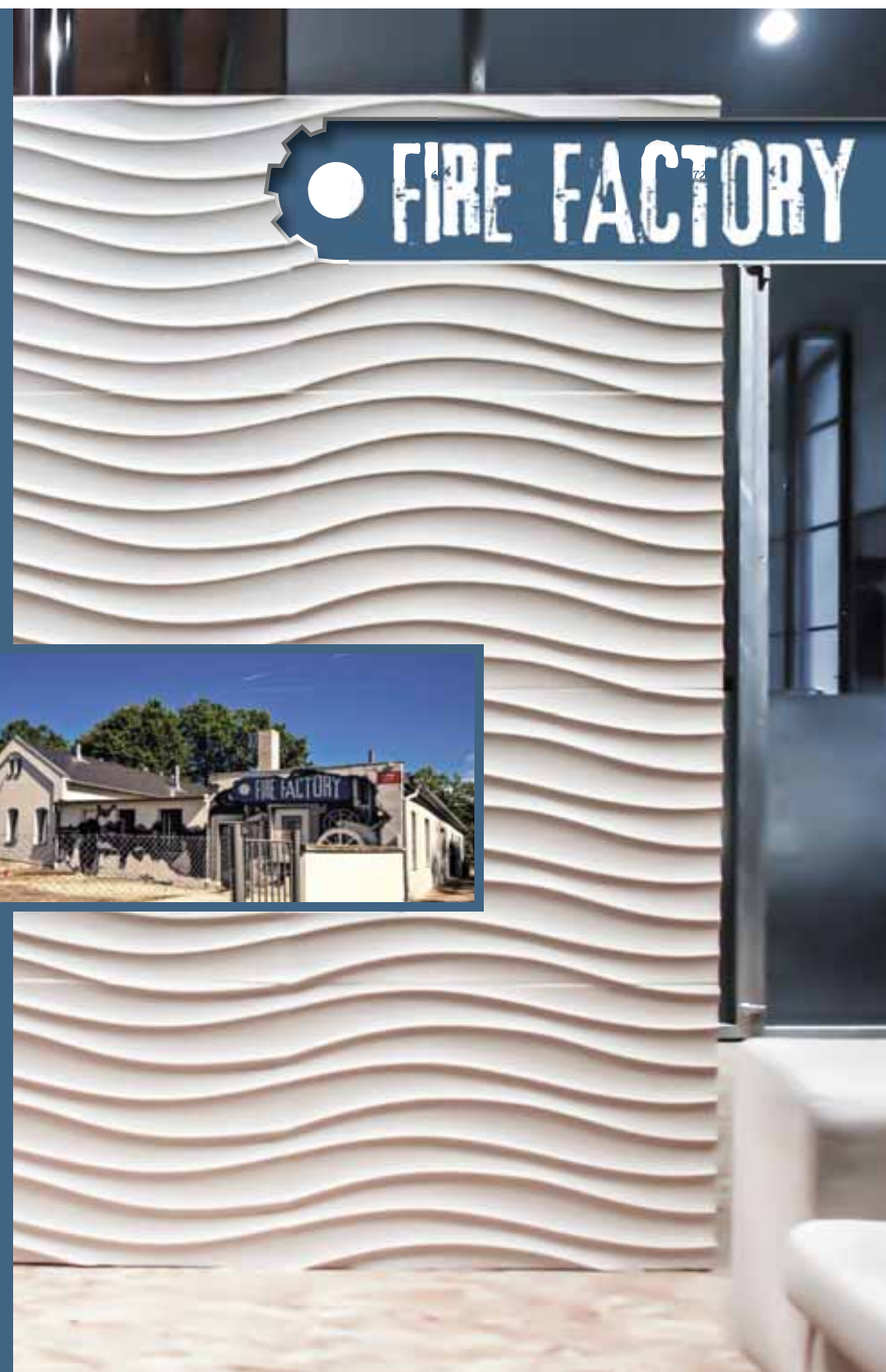

VÝHRADNÍ DOVOZCE
DO ČESKÉ REPUBLIKY

firetube

FIRE FACTORY SE
NÁDR. OTAKARA OSTRČILA 257
392 01 SOBĚSLAV
WWW.KOLEM-KAMEN.CZ

firetube partner

Kamnářství Koutecký

Merklínská 14, 360 10 Karlovy Vary - Sedlec

Tel: +420 353 926 356

Mob: +420 602 111 844

Po - Pá 9:00 - 16:00 hodin

firetube partner

Martin Pecina

Švermova 410, 537 01 Chrudim

Mob: +420606723632

E-mail: martin.pecina@seznam.cz

Kolem kamen, časopis pro ty, kteří to s topením myslí opravdu vážně

Vydává Spolek na obnovu tradičních řemesel | Dvory nad Lužnicí 87, 378 08 Dvory nad Lužnicí | IČ: 03390578 | zapsáno ve spolkovém rejstříku vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích v oddílu L, vložce číslo 6499

www.kolem-kamen.cz | kolem-kamen@gmail.com

Kolem
kamen

**Nový kamnářský e-shop
pro klid u vašeho rodinného krbu!**

24 hodin
denně

7 dní
v týdnu

365 dní
v roce

www.petrazabova.cz

<http://e-shop.kolem-kamen.cz/>